

У служби хуманости

ЧАСОПИС
ЦРВЕНОГ
КРСТА
КРАГУЈЕВЦА

ГОДИНА IV
БРОЈ 6-7
ФЕБРУАР 2014

Црвени крст Крагујевац

Реч председника Црвеног крста Крагујевца

Прим. Др. Стеван Китанић

Поштовани волонтери, сарадници, пријатељи,

Црвени крст и Црвени полумесец, чине темеље хуманитарних активности и савременог међународног хуманитарног права. Године 1863. идеје Анри Динана, које је предложио у својој књизи „Сећање на Солферино“, спроведене су у стварност оснивањем Међународног одбора Црвеног крста и првих националних друштава, након чега је уследило усвајање Прве женевске конвенције 1864. године, чији јубилеј славио ове године.

Идеје Анри Динана чине темељ покрета дајући му и данас снагу и сврху. Наши волонтери и запослени руководе се начелима која надилазе географске, религијске и културолошке границе. Наша темељна начела чине етички оквир који нас води у нашем раду за људе у потреби где год се они налазили, независно од њихове националне, расне, полне или религијске припадности, класе или политичког опредељења.

Активности Међународног комитета Црвеног крста и Међународног Покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца почеле су на бојном пољу, где су рањени војници били збрињавани без обзира којој

су страни припадали. Амбициозна идеја да се олакша људска патња и пружи помоћ жртвама оружаног сукоба, природних и других несрећа, постала је реалност пре 150 година формирањем Међународног комитета Црвеног крста и првих друштава за пружање помоћи, данас познатих под називом Национална друштва Црвеног крста и Црвеног полумесеца. Наиме, дана 17. фебруара 1863. године, пет швајцарских грађана окупило се у Женеви и формирало Међународни коми-

тет Црвеног крста. МКЦК је сада једна од највећих хуманитарних организација.

Иако се у почетку односио само на пружање помоћи рањеним војницима на бојном пољу, обим рада МКЦК-а и целог Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца, константно се развијао и одговарао на актуелне хуманитарне проблеме.

Путем директне хуманитарне акције широм света, подстичући развој и поштовање међународног хуманитарног права, Међународни покрет Црвеног крста и Црвеног полумесеца као највећа хуманитарна мрежа на свету и данас настоји да побољша положај жртава и одговори на све врсте хуманитарних криза, на непристрасној, независној и неутралној основи.

У свету који се стално мења ова темељна начела и њихов утицај на наш рад важнија су више него икада раније.

Црвени крст Крагујевца, формиран је међу првима у Србији, далеке 1876. године, и непрекидно траје до данас, захваљујући свим неуморним посвећеницима идеји Анри Динана, неизмерно им хвала!

Ваш председник

Штампање Часописа
помогао је Град Крагујевац.

Реч уредника

Др. Љубиша
Милојевић

Четврти двоброј овог часописа учиниће транспарентним све оне бројне ХУМАНИТАРНЕ активности које ОРГАНИЗАЦИЈА ЦРВЕНОГ КРСТА КРАГУЈЕВЦА, и у овој години, вредно и добровољно ради, успевајући максимално да помогне свима онима којима је таква помоћ неопходна.

Најпре, наглашавамо, значајне активности кроз које нам ЦРВЕНИ КРСТ СРБИЈЕ – наша национална организација, помаже у свакодневној ангажованости, доприноси, подржава и наравно, сходно закону, контролише, али и награђује, као нпр., на наш предлог, Прву крагујевачку гимназију, најстарију у Србији, највишим - златним знаком, при прослави 180 година постојања, за високе црвенкрсташке делатности.

Затим, нотира две значајне годишњице. Бележи ТРИ ДЕЦЕНИЈЕ, укупно 143 акције „СЕЛУ У ПОХОДЕ“, где учествују бројни доктори медицине, специјалисти разних грана, али и пољопривредни стручњааци, запослени у Центру за социјални рад, саобраћајци и ватрогасци, као и многи други – повремено, а ове године, по први пут, укључује и чланове планинарског друштва „Гора“. Сви се труде да омогуће остарелим, али и младима, да поправе људско здравље, да науче неопходно из агрикултуре и да побољшају вожњу. Коначно - да учине ове онемоћале људе радоснијим, а њихов живот бољим.

Такође, обележено је ДЕСЕТО (ЈУБИЛАРНО) ЛЕТО заједничког боравка црвенкрсташке деце из Крагујевца (са гостима из Охрида) и домаћих вршњака из Чешке, у камп ХУТИСКО - СОЛАНЕЦ. Дружење је започето као пројекат Јужноморавског региона ове земље, али и пуне подршке Црвеног крста Крагујевца. Путовало се чешким бусом у овај прелепи планински крај, где су се, по десетак дана, живо дружили, играли, такмичили, језике учили, и били веома срећни. Руководиоци, Дечјег дома у Кијову (Чешка) и Црвеног крста из Крагујевца (Србија), су се договорили како ће, још више, унапредити ову изванредну сарадњу.

Посебно сматрам вредним „Кутак за квалитетније старење“, где људи трећег доба, у својој обновљеној просторији наше зграде, успевају да гламурозно раде, певају, свирају, танцују, пишу песме, сликају, једноставно живе. Но, ту су и бројни, најчешће млади, који упозоравају на све опаснија трговања људима, док - школска деца - пак, су ризицима изложена толико да нас то озбиљно забрињава. Ипак, они су веома вредни, нпр. такмичари прве помоћи (трећи у Србији). Давалаштво крви добротом доминира, у држави се високо котира! Око 600 људи успева, уз финансијску подршку града, свакодневно, довољно хране да оствари. Такође, делањем на плану екологије - црвенкрсташи се могу истицати, али, наравно, и још многим волонтерским и професионалним марљивостима (који ће се наћи у часопису) поносити.

На нашу велику жалост, поред Радоша Царевића Цара који је преминуо 2012. године протекла 2013. година однела је троје великих хуманиста и истакнутих сарадника Црвеног крста. Преминули су Слободан Којић Која, Љубица Јовановић и Вукица Милошевић. Њихово дело никада нећемо заборавити!

ИЗ САДРЖАЈА

Реч председника.....	2
Реч уредника.....	3
Наш брат.....	4
Др Зоран Мишић.....	6
Добитници признања.....	13
Вукоман Драмићанин.....	16
Млади у акцији.....	22
Интервју са Ахимом Риманом...	36
Здрав начин живота.....	43

Издавач
Црвени крст Крагујевац

Лектор
Марица Патрновић

За издавача
Невенка Богдановић

Штампа
Штампариа „Графостил“,
Крагујевац

Главни и одговорни уредник
Др Љубиша Милојевић

Тираж
500 комада

Издавачки одбор
Др Љубиша Милојевић,
председник, Прим. Др
Стеван Китанић, Мр Живана
Гавриловић, Катарина
Мировић, Милка Игњатовић,
Милица Спасенић, Радмила
Милановић, Милош Ђоровић,
Момчило Ђукић, Предраг
Илић, Слободан Којић*

Адреса редакције
Ул. Светозара Марковића
бр.7,
34 000 Крагујевац, Србија
Тел.+381 34 332-617,
331-737
e-mail: kontakt@ckkg.org.rs

ISSN 2217-7655

Графички дизајн
Никола Богдановић

Бесплатан примерак

Наш брат

У епидемији пегавог тифуса за време Првог светског рата у којој је страдало више од 300 хиљада становника Србије, у Крагујевцу су међу првим жртвама биле и младе Британке.

Луиз Милер, публицисткиња из Енглеске, од 2005. године, долази сваког 14. фебруара, са својим супругом Полом, на Варошко гробље у Крагујевцу, када се одржава помен др. Елизабет Рос, која је тога дана преминула, помажући са осталим чланицама британске мисије, српском народу током Првог светског рата.

"Када сам 2005. године први пут посетила Србију, можда нисам препознала земљу из описа својих сународница, али сам препознала Србе. Дочекана сам с истом учтивошћу и гостопримством као и жене из савезничких мисија готово читав век раније", написала је Луиз Милер у предговору српском издању своје прве књиге "Наш брат-живот капетана Флоре Сендс".

Амбасадор Њ. к. в. у Београду Мајкл Девенпорт је 2013. године у предговору исте књиге написао: "Како се приближавамо стогодишњици избијања Првог светског рата, многи међу нама ће размишљати о његовим узроцима, као и о невероватним жртвама које су поднели милиони људи широм Европе. У овом оружаном сукобу у једној

Чланови ОТИ "Др. Елизабет Рос", одају почит чланицама британске мисије сваког 14. фебруара

неравноправној борби народ Србије се храбро држао, истовремено трпећи војну инвазију, глад, болест и тешке губитке. Луиз Милер заслужује честитке јер нам је испричала причу о Британки која се борила раме уз раме са српским војницима, као једна од њих и која је током времена заслужила да је Срби доживљавају као свог „брата по оружју“.

Енглескиња Флора Сендс, једина жена из западне Европе која је учествовала као војник у Првом светском рату, постала је хероина и медијска сензација због своје борбе у српској војсци и истакнуте

војне каријере. Ова књига говори о њеном невероватном животу, о детињству мушкобањасте девојчице у благој викторијанској Енглеској, о њеном доласку у Србију у својству добровољца **Црвеног крста** и касније ступању у војску, о турнејама и предавањима које је држала кад се прославила, о браку са колегом официром, о боравку у гестаповском затвору током Другог светског рата и о њеним последњим годинама у Сафоку.

Флора Сендс, опчињујућа личност свог доба и надахнуће женама широм света, оживљава и заузима своје право историјско место у овој књизи насталој уз помоћ њене породице и на основу до сада необјављиваних докумената и фотографија.

Књигу је на српском језику издала издавачка кућа Лагуна.

„Године 2002, када сам се одлучила на покушај да напишем биографију Флоре Сендс, нисам знала готово ништа о стотинама Британки и жена из других савезничких земаља које су као медицинско и хуманитарно особље радиле у Србији за време Првог светског рата. Нисам знала много ни о страдањима Србије у том рату, нити о замршеној историји ове земље у срцу Балкана. Сазнала сам много о Србији читајући сведочанства тих жена. Пажњу ми је

Пријем за амбасадоре и госте у свечаном салону града поводом 88 година од смрти Др. Елизабет Рос

Луиз Милер поклања Невенки Богдановић, секретару Црвеног крста Крагујевца, енглеско издање књиге "Наш брат"

највише привукло то што су све оне, без изузетка, писале о учтивости и гостољубивости којима су биле окружене, чак и у најмрачнијим тренуцима Србије. Од многих примера навешћу само три. Једна је писала о свом „бескрајном дивљењу“ према Србима, друга о томе како су њени пацијенти „потпуно освојили њено срце“. Докторка Кетрин Мекфејл, коју ћете сретати на страницама ове књиге, говорила је о „опседнутости која ме је обузела“ када је рођеним очима видела храброст српских војника.

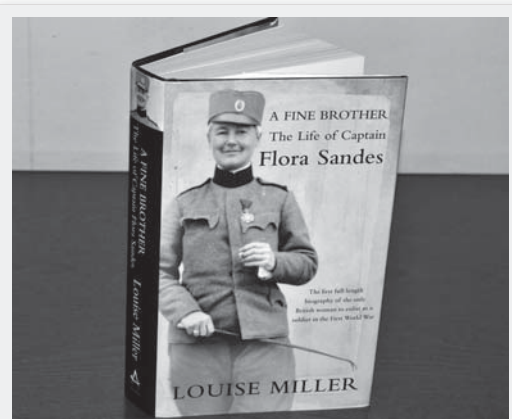
Те жене постале су неизмерно одадне Србији и због слободе коју су нашле у тој земљи. Србија је у рату доживљавала такве страхе да није могла себи да приушти подвајање људи на основу пола, старости или порекла. Због тога су само у Србији жене из савезничких земаља обављале дужности сраз-

мерне њиховим способностима. Жене лекари и хирурзи, којима су у њиховим земљама одговорни послови били ускраћивани, могле су да раде на првој линији фронта, жене возачи возиле су најопаснијим путевима, а Флора, која је од детињства маштала да пође у битку као војник, омогућено је да ступи у војску када је доказала своје способности на овом бојишту, једном од најтежих у читавом рату. Ову оданост Србији Британке су показале крајем 1915. године, уочи општег пораза Србије, када су одбиле да напусте своје беспомоћне српске пацијенте иако им је претило заробљеништво. Неке су, међу њима и Флора, показале оданост тиме што су после рата остале да живе у

Србији. Све оне изложиле су живот опасности када су одлучиле да раде у Србији, а двадесет и једна Британка је умрла на дужности.

Неизмерно сам захвална својим многобројним српским пријатељима што су одвојили време за мене и помогли ми да донекле схватим историју њихове земље са свим обртима, преокретима и нијансама светла и таме. Породица покојног др Жарка Вуковића, упорног дугогодишњег борца за очување сећања на те храбре жене, посебно ми је помогла да се у Србији осећам као у другој отаџбини.

Блиске историјске везе Велике Британије и Србије које су ове жене исковале, виде се и у частима које им Србија данас одаје. О Србима много говори то што се, упркос сопственим бројним и ве-

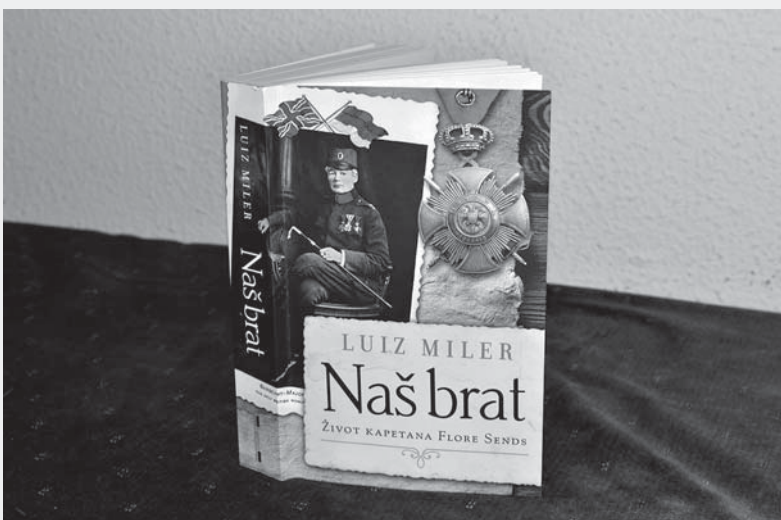

Енглеско издање књиге "Наш Брат"

ликим бригама, труде да те жене не буду заборављене. Сваке године одржавају се комеморације у Крагујевцу и Младеновцу, широм земље постављају се спомен-плоче, јавним здањима дају се имена тих жена. Чак је и једна улица на Дедињу понела име Флоре Сендс.

Захваљујући тим напорима, рад и жртве тих жена још се памте у Србији. Током својих бројних посета открила сам да Срби о Флори знају много више него данашњи Британци, а они који ће за њу тек сазнати читајући ову књигу, поручујем да се истински радујем што им представљам ову дуго занемаривану јунакињу, која је међу Србима пронашла свој дом, слободу и место под сунцем."

Луиз Милер

Српско издање књиге "Наш Брат"

Пожртвован, правичан, стручан - Др Зоран Мишић

Зоран Мишић као официр

Др Зоран (Лазар) Мишић је рођен 1897. године у Крагујевцу као дванаесто дете у породици. Отац Лазар Мишић, пуковник српске војске био је потомак славног Живојина Мишића. Мајка је била домаћица и потицала је из породице Јанковић која је дала прве генерације мајстора и пословођа у тадашњој Пиротехници и Војном арсеналу.

Одрастао је у многочланој патри-јархалној породици, живео скромно васпитаван да поштује старије, воли свој град, народ, домовину. Пожртвованост, правичност, патриотизам, национални идеали су особине које су га правиле и водиле кроз живот.

Гимназију је уписао у Крагујевцу, али ратни вихор, балкански ратови, потом Први светски рат прекинули су његово школовање. Године 1914. заједно са петоро браће прикључује се борби за остваривање националних идеала. Преживео је албанску Голготу и после формирања Ђачког батаљона у Скадру одлази у Француску где наставља школовање. У Француској је завршио гимназију у Нансију, затим уписује Медицински факултет у Лилу. Дипломирао је 1925. године и одбрао докторат на тему из области плућних болести.

У Србију се вратио 1925. године. Две године је радио у Пожаревцу, а 1927. године долази у Крагујевац, у Државну бановинску

болницу где остаје до пензионисања 1959. године.

Октобра 1926. године у Крагујевац је дошао др Борисав Николајевић, такође француски ђак. Студије медицине завршио је 1921. године у Француској, а специјализацију (унутрашње болести) 1926. год. у Београду. Поред свестраног образовања, огромног медицинског знања у интернистичким дисциплинама, др Николајевић је имао и организаторске способности. Његовом заслугом долази до интензивног развоја Бановинске болнице. У оквиру одељења које је водио формира одсеке: за грудне болести, унутрашње болести, заразне болести и Одсек за посматрање (душевне болести).

За начелника Одсека за грудне болести постављен је др Зоран Мишић. Пред рат Грудно одељење је пресељено у модерну зграду, у којој су оболели од туберкулозе издвојени од осталих болесника.

Др Зоран Мишић радио је у најтежим околностима, у време када је туберкулоза имала епидемијски карактер и била неизлечива болест. За време окупације и после другог светског рата туберкулоза се шири, праћена је високом смртношћу нарочито деце и омладине.

Подаци о обољевању из овог периода су оскудни. Наводи се да је у Београду умрило

3,3 болесника на 1000 становника, или од укупног броја умрлих 34,1% умрло је од туберкулозе. (1) Ова епидемија на нашим просторима кулминацију достиже 1954. године када је регистрована инциденца од 559 на 100.000 становника. (2)

Носиоци здравствене заштите између два рата биле су приватне лекарске ординације, а од државних установа цивилне болнице и болнице војног санитета. Оне су биле и први носиоци антитуберкулозне заштите. Ову улогу касније ће преузети специјализоване здравствене установе: антитуберкулозни диспанзери, грудне болнице и санаторијуми који ће се формирати као резултат огромне потребе за организовано превенцијом и лечењем болесника оболелих од туберкулозе

У време када није било специфичних лекова за туберкулозу примењивани су хигијенски режими и режими појачане исхране, интензиван здравствено васпитни рад. У циљу успешнијег лечења дечје туберкулозе др Мишић организује дечје опоравилиште у конаку манастира Каленић, потом у Трмбасу.

Вакцинација против туберкулозе почела је у Француској 1921. године и није била одмах прихваћена. У Србији БСГ вакцина почиње да се примењује од 1927. године у почетку код старије деце, а 1928. године Акушерска клиника у Београду започиње БСГ вакцинацију

Зоран и студенти у Нансију - Зоран седи у средини - око 1920. године

Зоран са породицом - Зоран, Софија, Слободан и Наталија

новорођене деце. За увођење БСГ вакцине у Крагујевцу заслужан је др Зоран Мишић. Ипак све је то било спорадично до 1949. године када су донесени Прописи о сузбијању туберкулозе. Они садрже: Наредбу о обавезној пријави тбц, Наредбу о обавезној вакцинацији БСГ вакцином и Правилник о оснивању и организацији АТ-диспанзера.

Иако и сам оболео од туберкулозе није поустајао у борби на сузбијању ове болести. Упоредо са превентивним увође се савремене методе лечења, што је омогућило сузбијање даљег ширења и стављање под контролу епидемије туберкулозе у Крагујевцу и Шумадији. У то време многи студенти медицине укључили су се у борбу против туберкулозе. Др Мишић је био ментор многим млађим колегама, међу којима и др Николи Арсенијевићу и др Радмили Радовић.

Др Мишић је био друштвено активан. Окупљао је и организовао омладину, углавном сиромашније омладинце крагујевачког насеља Ердоглија. Формирао је и фудбалски клуб Ердоглија у чијој је управи касније био и његов син Слободан.

Био је активни члан и дугогодишњи председник организације Црвеног крста Крагујевца и допринео је да грађани Крагујевца добијају неопходну помоћ а Црвени крст Крагујевца бројна признања.

Поред великог професионалног ангажовања, функције шефа Грудног одељења, хуманитарног, друштвеног рада успео је да 1947. године оснује и руководи првом средњом медицинском школом у Шумадији. Рад у школи био је у то време за њега најважнија професионална обавеза. Учествовао је у свим сегментима рада школе, од организовања

администрације, преко инструкторске службе, до организовања интерната и васпитачке функције школе. Памтили су га као строгог али правичног директора. И после одласка у пензију остао је привржен школи учествовао је у раду њених органа, несеквично помагао, давао савете. До краја живота средња Медицинска школа је остала «његова школа».

Никада није био члан Комунистичке партије, али је увек учествовао у акцијама за добробит Крагујевца и Крагујевчана без обзира ко их је покренуо. Био је иницијатор за подизање споменика др Михаилу Илићу, кога је ценио као хуманисту увек спремног да бесплатно лечи и подели лекове сиромашнима.

За професионални рад и друштвено ангажовање добио је два Ордена рада и Златну медаљу Црвеног крста. Добитник је и Повеље града Крагујевца.

Др Зоран Мишић био је ожењен и имао је двоје деце, ћерку Софију и сина Слободана. Умро је 1963. године од туберкулозе, болести против које се борио читавог живота.

Литература:

М. Грујић: Туберкулоза плућа: Плућне болести; Медицинска књига; Београд-Загреб 1982; 317-90.

Н. Јановски, И. Пешић: Епидемиолошке карактеристике туберкулозе у Србији од 1953 до 1992-2010 год. Зборник радова саопштених на XXXVIII саветовању пулмолога у Београду, Београд 1983; 30-33

Споменица Медицинске школе са домом ученика «Сестре Нинковић» у Крагујевцу 1947-97; Никола Николић Крагујевац 1998; 83-86

Текст приредила

Др сци. мед. Владана Милошковић, пулмолог

Др сци. мед Владана Милошковић је волонтер Црвеног крста Крагујевца од 1983. године. Активни је члан Комисије за здравствено-превентивне активности Црвеног крста, посебно се ангажује као предавач у едукативним активностима (предавања и трибине) наше Организације за ученике основних и средњих школа, а такође, озгоман допринос даје својим волонтерским ангажовањем у пројекту „Контрола туберкулозе у Србији“ и акцијама „Селу у походе“.

Рођена је 16.08.1954. године у Жуњама, општина Кнић. Гимназију завршила у Крагујевцу 1973. године, а Медицински факултет у Београду уписала школске 1974/75. године. Дипломирала 16.02.1981. године.

Од 01. априла 1981. године ради у Дому здравља Крагујевац. Специјализацију пнеумфтизиологије завршила је 1986. у Београду, а субспецијализацију пулмологије 1994. године.

Звање примаријус стекла је 1997. године. Магистрала 2000. године, а докторску тезу одбранила 2002. године на Медицинском факултету у Крагујевцу.

Са стручним и научним радовима (преко 50 као аутор или коаутор), учествовала је скуповима у земљи и иностранству. Учествовала је као предавач на семинарима КМЕ за лекаре, о Мултисистемској саркоидози у Београду и Крагујевцу; предавач на семинарима за лекаре и медицинске техничаре, о оквиру пројекта »Контрола туберкулозе у Србији« 2006;

Организовала је и учествовала на више семинара и стручних састанака у оквиру континуиране медицинске едукације-КМЕ, за лекаре Дома здравља Крагујевац.

Члан је Републичке комисије за туберкулозу и била сарадник на изради пројекта »Контрола туберкулозе у Србији«, као и предавач на семинарима у оквиру пројекта; члан је Удружења пулмолога Србије и УАН-Југословенске асоцијације за саркоидозу; Завршила је обуку за рад у Саветовалишту за одвикавање од пушења и водила Саветовалиште у Диспанзеру за плућне болести у Крагујевцу од 1999. до 2008. године.

Била је начелник Пнеумфтизиолошког диспанзера од 2000. године. Са реорганизацијом Дома здравља, диспанзер је постао Одељење Специјалистичко-консултативне службе Дома здравља чији је шеф последње две године.

Приредила
Др. Владана
Милошковић

Нераскидиве нити пријатељства

Истакнути волонтери, добровољни даваоци крви, Момчило Мома Ђукић и Милун Мрљеш као и секретар Црвеног крста Оштра Лука Радојка Вулин написали су нам приче како су пре више од тридесет година настале нераскидиве нити пријатељства између Крагујевчана и хуманих грађана Санског моста, данас Оштре Луке.

„Беше то тако давно, а као да је јуче било. Заправо, почело је то 1982. године. Био сам задужен од стране Градске организације Црвеног крста Крагујевац да дочекам даваоце из до тада мени непознатог места Сански Мост из Босне и Херцеговине. На заказаном месту на уласку у град из правца Тополе сам чекао госте пуних 6 сати. После толико недаћа које су их задесиле у току пута, стигли су са великим закашњењем. Обезбедио сам обилазак Фабрике аутомобила и меморијалног музеја „21. октобар“. Тада им се испунила жеља да на споменик V3 положи венац и поклоне се сенима стрељаних Крагујевчана. Знали су шта толике жртве значе за град јер су и они имали 5000 стрељаних 2.августа 1941. године. Сусрет - налик свим другим сусретима које сам имао до тада, али није тако. Овај је био по нечему посебан. Одмах су се осетиле нека блискост и срдачност, као да смо се познавали годинама пре тога, а не да смо се по први пут видели. Тада се није могло ни наслутити да ће та веза прерасти у побратимство односно у братство јер смо већ 1988. године потписали Повељу о братимљењу Санског Моста са фабриком Механичка обрада фабрике аутомобила. Већ следеће године смо на позив наших нових пријатеља из Санског Моста узвратили им посету и тако је то трајало годинама и годинама потом.

Посете су се одвијале до почетка рата, а потом су наши одласци били увек када бисмо сазнали да су им потребни крв, храна, лекови или било шта друго у тим тешким данима. Године 1995. смо им допремили 20 тона брашна, које нису могли да поделе становништву јер Сански Мост „пао“ 10. октобра исте године. Када је Крагујевац бомбардован и пале прве гранате на касарну код Великог парка, наши су се побратими први интересовали за нас, за стање фабрике и града, понудивши помоћ у сваком виду.

Деца која су се рађала у време када је то побратимство стварано сада су одрасли људи и они настављају традицију својих родитеља. О томе шта се доживело у протеклих 30 година могу се романи написати, а наша једина жеља је да се то побратимство настави и негује и даље, да траје вечно. За све ове посете и ово што живи међу нама највеће заслуге имају „Водник“, Славиша, Мома, Милун и многи даваоци крви и хуманисти из фабрике Механичка обрада, од скоријег времена и Фабрике наменске производње и „ФИАТ аутомобили Србија“.

Приликом последње посете Крагујевцу, делегација Санског Моста (сада Оштре Луке) је имала пријем у Црвеном крсту Крагујевац, где су вођени пријатни разговори и размењена искуства у деловању Црвеног крста. Делегацију са сачињавали: председник Скупштине општине Оштра Лука, председник Црвеног крста и представник добровољних даваоца крви. Овом приликом је исказана жеља да се страдања настави, на посебно задовољство оних који су исту започели.

Сваки пут они одлазе нерадо, време им је брзо прошло, али већ тада желе да им одмах узвратимо посету..

Момчило Мома Ђукић

Милун Мрљеш издваја у свом тексту оне тренутке који су за даваоце крви из оба града били најтежи.

„Август 1995. године

У кањону реке Блихе, код предивног водопада, група од стотинак добровољних даваоца крви из Санског Моста и Крагујевца безбрижно проводи време после акције давања крви. Уз разговор, песме, смех, чека се заједничка вечера. Лепо нам је јер смо заједно. Предвече излазимо из кањона до места где смо оставили аутобус, а возач нас дочекује са шокантним вешћу - „Пао Книн“. Неверица на лицима и мук. Аутобусом се спуштамо у Сански мост. У граду „кркљанац“. Улице закрчене од избеглих из Српске крајине, свуда унаоколо унезверена лица, изгубљени погледи... Покушавамо да пресечемо колону и попречним улицама дођемо до хотела, молимо људе из колоне да нас пропусте. Добијамо неме и одговоре и питања - „А где смо ми“? Некако смо дошли до хотела, а на заједничкој вечери - нестварна тишина. Донели смо одлуку да ујутру кренемо за Крагујевац, иако смо планирали да останемо на чувеној Грмечкој кориди.

7. август, јутро

На паркингу хотела, даваоци крви из Крагујевца и домаћини из Санског Моста се опраштају. Загрљени певају. Кроз масу струју питање хоћемо ли

Дочек пријатеља из Санског Моста 1982. године

се икада више састати у Санском мосту? Са тугом се опраштамо о крећемо пут Крагујевца. На аутобусу стоје ознаке Црвеног крста Крагујевца што нам је олакшало пролаз поред колона избеглица. Непрегледна колона трактора, камиона, фреза, коњских запрега... Само деца, жене и старци. Често стајемо. Из камиона нас гледају зачуђене дечије очи. Већ су три дана на путу. Не знају где су и не знају где ће. Одлучујемо да храну коју смо до-

која је посетила Србију од почетка бомбардовања."

Милун Мрљеш

"Сада већ давне 1982.године, два друга из војничких дана ни слутили нису колико ће њихова идеја да досегне.

Да би своје пријатељство продубили и наставили, у војсци су даривали крв, свој хумани гест су пренијели у своје тада радне средине, Механичку обра-

између Подружнице Црвеног крста Крагујевац „Застава-Механичка обрада“ и Клуба ДД крви ШИПАД „Сана“ Сански Мост потписана је 1982.године.

Свих тих година организоване су по двије акције добровољног даривања крви, прва у прољеће у Крагујевцу а друга у јесен у Санском Мосту.

Ова сарадња на пољу добровољног даривања крви крунисана је потписивањем Повеље о братимљењу другог октобра 1988.године.

Племенитост која се преноси добровољним даривањем крви нису могле помутити ни све недаће које су нас задесиле. Добровољно даривање крви и најискренија дружења трајала су свих година рата који је задесио наш простор. Тако су наши пријатељи из Крагујевца у Санском Мосту крв даровали у августу 1995.године а већ десетог октобра под кишом граната свој град смо сви напустили.

Санкције на Дрини као ни НАТО бомбе на Србију нису спријечиле и уплашиле ове хумане људе да не пређу тада најчвршћу границу на Дрини и у вријеме бомбардовања наставе своју мисију и дарују крв.

Од 1996 године заједничке нам акције добровољног даривања крви организују се једном у години, једне године у Крагујевцу а друге године у Оштрој Луци.

Падом Санског Моста и припадањем овог града федерацији БиХ, послје потписивања Дејтонског мировног споразума, ову сарадњу је наследила

Мома Ђукић, Милун Мрљеш, Душка Тадић, Радојка Вулин, Раде Топић-председник општине Оштра Лука, Невенка Богдановић, Даринка Јевремовић 2013. године

били од домаћина поделимо деци. Идући поред колоне делимо сендвиче, а знамо да је то мало. Мукла захвалност. На једном трактору дете од 6-7 година, вози, мајка седи на блатобрану а у приколици сестре и баба. Туга и дивљење... Поред колоне путујемо цео дан, све до Београда. Два месеца касније, 10. октобра пао је и Сански Мост. И опет избеглице - пут Приједора, Бања Луке, Србије. Ми у Крагујевцу доносимо одлуку да прикупимо помоћ у храни, одећи, обући, лебадима и да однесемо у избегличке кампове у Приједору. Хумани чланови Подружнице Црвеног крста и синдиката Фабрике „Механичка обрада“ били су прва делегација која је посетила избеглице из Санског Моста. Избеглице стижу и до Крагујевца. Примамо осморо деце која ће три месеца живети у Крагујевцу.

Март 1999. године

На Крагујевац су пале прве бомбе. На Шумарице и на „Заставу“. Радимо колико се може и колико сме. Зову нас са улаза „Шест топола“. „Имате посету“, рече, „дођите да их преузмете“. Одлазимо до улаза, а на капији нас чекају пријатељи из Санског Моста. Дошли су да нас посете и да нам пруже подршку. То је била прва делегација

ду Застава аутомобила Крагујевац и Дрвну индустрију ШИПАД „Сана“ Сански Мост.

Тако је једна идеја заживјела и добила своју реалну слику.

Започела је сарадња у област добровољног даривања крви а Повеља о сарадњи у области добровољног даривања крви

Милан Топић и Јела Бабић из Оштре Луке добровољно дају крв у крагујевачкој трансфузији 2013. године

и преузела Општинска организација Црвеног крста Оштра Лука.

Општинска организација Црвеног крста формирана је 1996. године на територији општине Сански Мост који је последице разграничења припао Републици Српској.

А данас, данас смо ту, у 31-ој години наше дивне сарадње, прошли смо многе недаће, неке смо поменули.

На жалост, међу нама нема многих нама драгих људи, нема ни тих радних колектива али су ту многи млади људи и нова лица који у својим венама носе ту исту течност црвене боје која неминовно одржава живот и ствара нови.

Наша жеља, надамо се и свих око нас, оних који имају у својим рукама моћ новцем, наговоримо их, да се ова никада не прекине. Свесни смо ми материјалних околности у којима жи-

вимо и радимо али зар да нам новац буде препрека и камен спотицања?!

Сви заједно, треба да смогнемо снаге и снагом духа, превазиђемо сва неразумијевања и предрасуде и наставимо некада добро трасираном стазом а већ данас добрим путем, вођени жељом да све ово дуго траје."

Радојка Вулин

Сваки давалац крви је херој

Др Звездана Лојпур предаје признање вишеструким даваоцима крви

На подручју града, у 2013. години, захваљујући разумевању људи добре воље- добровољним даваоцима крви, који су се одазивали на апеле Црвеног крста и друштва добровољних давалаца крви, прикупљено је 8.088 јединица крви у 95 организованих акција добровољног давања крви, тако да су потребе болесних и повређених биле задовољене, али довољне количине безбедне крви и крвних продуката, потребне су и даље, у сваком тренутку.

У циљу обезбеђења тих довољних количина крви, Црвени крст Крагујевца је Комисији за окупљање добровољних давалаца крви и Служба за трансфузију крви Клиничког центра предложио да се акције организују сваког месеца одређеног дана. Предлог је прихваћен и од марта месеца, сваког задњег четвртка у месецу, организују се акцију добровољног давања крви у Црве-

ном крсту од 12 до 16 сати за све људе добре воље који желе да помогну у обезбеђивању крви за болес-

не и повређене у Клиничком центру у Крагујевцу.

Помагало се и другима те су се на позив Црвеног крста Србије да се најактивнији млади чланови „Клуба 25“ укључе и помогну Београђанима у реализацији акције добровољног давања крви, наши млади одазвали и 11. септембра у Црвеном крсту Србије, а у организацији Америчке амбасаде, поводом сећања на жртве терористичког напада, учествовали су истој. Било је то једно лепо искуство младих Крагујевчана, а на задовољство и понос Црвеног крста.

Као и сваке године и ове 2013.-е наградили смо вишеструке даваоце крви и захвалили за несебично давање. У Свечаном салону Града Крагујевца, Градска управа за здравство је уручила признања и новчане награде (15.000 дин. за 100 пута, 12.000 дин. за 75 пута и 10.000 дин. за 50 пута). даваоцима који су крв дали:

Председник комисије за добровољно давање крви Мома Ђукић уручује признање за прво давање крви ватерполисти "Радничког" Ендију Стивенсу

свечаном пријему, уручили признања даваоцима који су крв дали:

- 35 пута – 29 даваоца
- 20 пута – 47 даваоца
- 10 пута – 71 давалац

А Веће самосталних синдиката био је домаћин за 102 добровољна даваоца крви који су примили признање за пет пута дату крв.

*НАЈХУМАНИЈИ ЧИН МЛАДИХ -
ДАВАЊЕ КРВИ*

Тренд промоције добровољног и анонимног даваштва крви међу младима и њихово увођење у „породицу“ најхуманијих људи, негован је и у протеклој 2013. години. Као и раније, у сарадњи са Службом за трансфузију крви Клиничког центра, Црвени крст Крагујевца је у 2013. години реализовао 19 акција добровољног давања крви за средњошколску и студентску омладину, а акције је финансијски подржала Градска управа Крагујевца. Од изузетног значаја је помоћ Универзитета, менаџмента факултета и сарадника из средњих школа.

Иако су ово већ традиционалне акције, увек има нових искустава у мотивацији за даваштво. Основни мотив јесте хуманост – спасавање живота, али има и такмичарског духа, да једна школа буде боља од друге, а студенти једног факултета бројнији у акцији од другог.

100 пута – 6 даваоца:

1. Радослав Матовић
2. Славиша Стевановић
3. Славко Лазаревић
4. Србислав Милосављевић
5. Милован Вукомановић
6. Микан Марковић

8. Бошко Минић
9. Драгиша Продановић
10. Саша Радовановић
11. Јакша Радојичић
12. Горан Парезановић
13. Зоран Петровић
14. Авдула Бегани

75 пута – 14 даваоца

1. Зоран Јовановић
2. Зоран Видић
3. Лука Ристић
4. Голуб Пушица
5. Ненад Златар
6. Дејан Андрић
7. Предраг Станковић

50 пута – 27 даваоца

Овом приликом је додељено и једно признање Црвеног крста Србије «Најхуманија средина» - Подружници Црвеног крста „Застава оружје“.

Црвени крст Крагујевац и Служба за трансфузију су на организованом

Резултати акција:

Установа	Одазвало се	Дало крв	Одбијено	Први пут	Девојке / жене
Средње школе	279	138	141	129	41
Економски факултет	114	74	40	22	31
Правни факултет	91	72	19	19	26
ПМФ	114	69	45	24	34
Факултет медицинских наука	127	102	25	45	38
Факултет инжењерских наука	111	61	50	31	10
Укупно студенти	557	378	179	141	139
Дан младих	27	17	10	2	5
„Дан без аутомобила“	25	13	12	1	0
УКУПНО	888	546	342	273	185

DVIJE AKCIJE ČLANOVA KLUBA DDK »DALMACIJACEMENTA« U SVIBNJU

Kragujevac, pa »Most humanosti«

Dvije velike, već tradicionalne akcije u samo tjedan dana svibnja imat će naši dobrovoljni davaoci krvi.

Dvadesetak članova Kluba DDK »Dalmacijacementa« 11. svibnja darovat će najdragocijelju životnu tekućinu u Kragujevacu, zajedno sa svojim pobratimima. Ova manifestacija održava se u sklopu ovogodišnje jubilarne, petnaeste po redu, »Kara-vane prijateljstva« između »cementaša« i radnika Zavoda »Crvena zastava«.

Tjedan dana poslije 16. svibnja dobrovoljne davaoce krvi »Dalmacijacementa« čeka i druga velika akcija — »Most humanosti«. Ta akcija postala je općujugoslavenska i provodi se istodobno na teritoriju svih naših republika i pokrajina.

Nakon završetka i ove akcije, svi darovatelji krvi naći će se dva dana poslije na zajedničkom dvodnevnom izletu. Z. M.

Branimir Čanović i Vojislav Živković iz Zavoda »Crvena zastava« prošle su godinu krv darovali u Solitu.

”Sto i prvi put krv sam dao, a za to nije trebalo niko da me moli, zašto i ti druže ruku ne pružiš svoju, veruj mi, to samo pomaže i ništa ne boli.”

Čanović Branimir, davalac je krvi i darодавац

граду (раније су се укључивали у акције на Природно – математичком факултету. Млади из студентског парламента мотивисани да прва акција буде успешна вредно су радили на обавештавању својих колега, организовали услове за мотивациона предавања и пројекцију филма „Бели анђео“, а понесени радошћу због великог одазива, хуманости и социјалне одговорности студената, чврсто су обећали да ће акције организовати чешће.

Уочи „Недеље Црвеног крста“, 7. маја 2013. године, а у оквиру постојеће српско-палестинске сарадње, у просторијама Црвеног крста у периоду од 12 до 13 сати организована је акција добровољног давања, којој се одазвало 16 заинтересованих гостију из Палестине, а њих 13-оро дало крв. Ово је био повод и прилика да Црвени крст Крагујевца стекне нове пријатеље и размени искуства кроз међународну сарадњу, па је са тим циљем потписан Споразум о сарадњи између Црвеног крста Крагујевац и Црвеног полумесеца Јерихона (Палестина).

Ученике и студенте, најпре упознајемо са принципима давањаштва и дајемо одговоре на неке од најчешћих питања, попут: зашто је важно добровољно давање крви, ко може да да крв, када и сл. Предавања су спроводили стручни сарадник

Црвеног крста и пропагатор Службе за трансфузију крви.

Ове године у јесењој кампањи први пут се са својом акцијом давања крви придружио Факултет инжењерских наука, иначе најстарији факултет у

Добровољни даваоци крви из Палестине

Н. Салајмеж, Н. Богдановић и конзул Палестине Талал Елзик

Професор Правног факултета Драган Батављевић

Мотивационо предавање о ДДК за студенте Економског факултета

Добитници признања у 2013. години за допринос у реализацији активности Црвеног крста Крагујевац

Новинар Данијела Суботић, добитник "Златног пера"

Фотограф Милош Игњатовић, добитник "Златног објектива"

Новинар Горица Стаменковић, добитник посебног признања

Црвени крст Крагујевца је, на Међународни дан Црвеног крста - 8. маја а на основу одлуке Комисије за информисање и Управног одбора, доделио два значајна признања- „Златно перо“ и „Златни објектив“ истакнутим појединцима из области медија.

Награда „Златно перо Црвеног крста Крагујевац“ додељује се медијској кући или појединцу, који је у току године, пратећи активности Црвеног крста, дао највећи допринос ширењу хуманитарних идеја и циљева наше Организације. Добитник овог признања за допринос у 2012. години је новинарка Телевизије К9 Данијела Суботић.

Признање у виду захвалнице је уручено и новинарки Телевизије Крагујевац Горици Стаменковић, која се посебно ангажовала у акцијама „Селу у походе“, одлазећи у свако планирано село и извештавајући јавност о резултатима рада „хуманитарног каравана“ Црвеног крста у оквиру поменуте акције.

ДОБИТНИЦИ СРЕБРНОГ ЗНАКА ЦРВЕНОГ КРСТА СРБИЈЕ

Црвени крст Крагујевца учестало сарађује са недељником „Новине Крагујевачке“ још од издавања првог броја, 14. маја 2009. године.

За исто толико значајан допринос промоцији активности Црвеног крста Крагујевца снагом својих фотографија, објављиваних у различитим штампаним медијима, првенствено у Новинама Крагујевачким, добитник признања „Златни објектив“ за 2012. годину је фотограф Милош Игњатовић.

„Крагујевачке“ новине веома успешно прате рад и активности Црвеног крста Крагујевца, нарочито активности посвећене раду „Кутка за квалитетније старење“, Подмлатку и Омладини, добровољном давању крви, првој помоћи и сл. О забележеним акцијама и активностима Црвеног крста Крагујевца, новинари „Крагујевачких“, кроз своје чланке, благовремено извештавају јавност и промовишу хуманитарне вредности.

Проф. др Петар Веселиновић, професор Економског факултета у Крагујевцу, члан је Управног одбора Црвеног крста Крагујевца од 2010. године. Завршио је школу „Линија живота“ Југословенског Црвеног крста и од тада се активно бави мотивисањем студената за добровољно давање крви.

Срећко Стевовић, студент завршне године Медицинског факултета у Крагујевцу, је истакнути волонтер Омладинске теренске јединице „Др Елизабет Рос“ Црвеног крста Крагујевца. Координатор је Програма „Заједнички програм за инклузију Рома и маргинализованих група кроз образовање - Промоција хуманих вредности“ од почетка његове реализације, у крагујевачким основним школама.

Професор Др.П.Веселиновић добитник Сребрног знака

Значајан је његов допринос волонтерском раду и у области прве помоћи и Програма „Борба против трговине људима“.

Добитник је Захвалнице Црвеног крста Крагујевца.

Слађана Ђукановић, професор разредне наставе у ОШ “Вук Стефановић Караџић” у Крагујевцу, секретар је Подружнице Црвеног крста и руководилац Подмлатка у школи у којој је запослена. Активности Црвеног крста у оквиру своје школе спроводи већ дужи низ година. Посебно се залаже на повећању броја чланова Црвеног крста међу запосленим просветним радницима своје школе.

Члан је Управног одбора Црвеног крста Крагујевца од 2010. године.

Војислав Станковић је давалац крви, изузетно активан у организовању акција социјалног карактера. Такође се веома залаже у организацији других активности које спроводи Подружница.

Добитник је Захвалнице Црвеног крста Крагујевца 2004. године.

Зорица Грковић је давалац крви, изузетно активна у мотивацији чланова Подружнице Црвеног крста „Фијат Аутомобили Србија“ да добровољно дају крв. Такође је активна у свим другим акцијама које организује Подружница чији је члан.

Добитник је Захвалнице Црвеног крста Крагујевца 2006. године.

Слободан Петровић је давалац крви, изузетно активан у организовању акција добровољног давања крви. Такође се веома залаже у организацији других активности које спроводи Подружница.

Директор Дома здравља Др С.Свилар прима Златни знак

Велики хуманиста, добитник је Захвалнице Црвеног крста Крагујевца 2006. године.

Добитник је Захвалнице Црвеног крста Крагујевца 2006. године

ДОБИТНИЦИ ЗЛАТНОГ ЗНАКА ЦРВЕНОГ КРСТА СРБИЈЕ

Црвени крст Крагујевац већ дуги низ година веома успешно сарађује са Домом здравља у Крагујевцу, посебно у оквиру здравствено-превентивних активности везаних за сеоско становништво (акција „Селу у походе“).

Значајна сарадња остварена је у оквиру других здравствено-превентивних активности, а нарочито поводом обележавања Светског Дана здравља, Светског Дана борбе против туберкулозе, Светског Дана борбе против пушења, Светског Дана срца, као и у оквиру пројекта „ Контрола туберкулозе у Србији“.

Дом здравља у Крагујевцу је добитник Сребрног знака Црвеног крста Србије 2001. године

Живана Гавриловић, магистар економских наука у пензији, дужи низ година је председник Надзорног одбора Црвеног крста Крагујевца.

Дала је изузетан допринос да материјално-финансијско пословање Црвеног крста Крагујевца буде на високом нивоу. Несебично поклања своје знање и искуство како би организација била што успешнија.

Добитник је Сребрног знака Црвеног крста Србије 2006. године.

Даринка Јевремовић је секретар Подружнице Црвеног крста „Фијат аутомобили Србија“ и члан Скупштине Црвеног крста Крагујевца. Током 12 година постојања и рада, Подружница којом руководи Даринка Јевремовић је 11 пута проглашена најхуманијом средином у области давалаштва крви.

Дала је велики допринос залажући се за помоћ колегама који су остали без посла.

Поводом 180 година постојања Прве крагујевачке гимназије, Црвени крст Крагујевца доделио је Златни знак Црвеног крста Србије

Добитник је Сребрног знака Црвеног крста Србије 2006. године.

Допринос **Прве крагујевачке гимназије** Црвеном крсту Крагујевца датира још из првих дана оснивања Друштва Црвеног крста у Крагујевцу.

Наиме, почетак Првог српско-турског рата 1876. године, активирао је велики број угледних личности који су својим активностима привукли пажњу локалне јавности, а многи су за своје заслуге били и одликовани. Запажену улогу имали су професори крагујевачке Гимназије Радован Пејић, математичар, који је својим стручним квалитетима познат српској просветној јавности и Живојин Јанићијевић, који је у време Првог и Другог српско-турског рата половину своје зараде, за сво време рата даривао у корист пододбора Друштва Црвеног крста у Крагујевцу.

Срећко Стевовић, Слађана Ђукановић, Анкица Весић, Живана Гавриловић лауреати

драгоценције за онога ко то учини него онеме коме помажемо.

ности, а бројне активности и акције Црвеног крста, његових чланова и волонтера, сем што конкретно помажу невољницима, имају смисла тек ако у свима нама побуде жељу да и сами чинимо исто – будемо људи у најбољем значењу дефиниције човека као друштвеног бића.

Зато Крагујевачке новине бележе сваку такву акцију, сваки гест и добротинство активиста Црвеног крста, али и свих хуманих људи - наравно, и вас који данас, заједно самном, поносно примате ове награде.

У своје и име свих вас, добитника, још једном се захваљујем Црвеном крсту што је то у нама препознао."

Анкица Весић, директор недељника Новине Крагујевачке, добитника Сребрног знака Црвеног крста

Добитник признања Даринка Јевремовић

Показујући солидарност и дајући подршку и импулс живота човеку који нам није род, пријатељ или комшија, кога најчешће нисмо ни познавали, ми, заправо, јачамо и градимемо себе. Тако дајемо и добар пример младима, посебно у овим тешким и егзистичним временима, када се многи

руководе тезом: "имам ја довољно својих брига да бих се бавио туђим".

Отуда је управо данас изузетно важан и најмањи гест хуманости и солидар-

Прва крагујевачка гимназија до данас значајно доприноси спровођењу активности, пре свега посвећених младима, у свим области деловања Црвеног крста. Најактивнији професори и сарадници ове институције добитници су признања Црвеног крста Србије.

Златни знак Црвеног крста Србије доделили смо Првој крагујевачкој гимназији на прослави поводом јубилеја - 180 година постојања и рада.

У ИМЕ НАГРАЂЕНИХ

"Задовољство ми је да се у своје и име добитника ових значајних признања искрено захвалим дародавцу, организацији према којој сви морамо имати дубоко поштовање, јер је синоним живота, љубави и људског постојања.

Помоћи неком у невољи, макар мало и макар само понекад, често је

Анкица Весић, директор недељника Новине Крагујевачке, се захваљује у име свих награђених

Драмићанин је смишљао добра дела

Вукоман Драмићанин рођен је 7. септембра 1924. године у селу Вучак, на обронцима планине Голије, у општини Ивањица, као друго дете сиромашне сељачке породице.

Основну школу завршио је у селу Ковиље на Голији, одакле је отишао на учење трговинског заната у добротворно Српско привредно друштво "Привредник" у Београду, које је крајем 19-ог века основао велики добротвор Владимир Матијевић са циљем да прикупља сиромашну децу са села и да их упућује на учење заната.

Радни стаж од скоро 42 године почео је као шегрт у трговини, да би радом, знањем и трудом напредовао

и обављао низ значајних послова у привреди, друштвено – политичким, спортским, културним и хуманитарним организацијама. Између осталог, педесетих година прошлог века био је директор трговине "На – ма", претече робних кућа "Београд", радио у Савезу синдиката, био је први директор новосаграђеног базена у Великом парку, потпредседник спортског друштва "Раднички", председник КУД "Абрашевић", председник Општинског одбора Црвеног крста Крагујевца, а радни век завршио као потпредседник Извршног савета Скупштине Крагујевац.

На свим плаћеним и волонтерским пословима остао је у најлепшем сећању свих сарадника као велики

радник и ентузијаста, човек ведрога духа и оштрог ума, чврстих принципа и дисциплине, искрен и правичан, увек спреман да саслуша и помогне.

За допринос и ангажовање у раду добио је преко 40 признања, одликовања и награда, међу којима три ордена, диплому заслужног грађанина града Крагујевца, Медаљу Црвеног крста Југославије.

Пут од сиромашног сеоског дечака до човека који је успео у животу у сваком погледу, који се не мери материјалним богатством, био је тежак и трновит, али Вукоман никад није заборавио ни своје порекло, ни породицу коју је целог живота помагао, како материјално, тако и школујући децу своје браће у свом дому, заједно са својом супругом Милом.

Волео је лепу реч, доста читао, највише класике и историјска дела, па и сам понешто писао – песме, а и сећања на рано детињство и младост, која су нажалост остала незавршена. Са својом животном сапутницом Милом провео је 44 године у складном браку. Делили си иста уверења и идеале, били блиски по темпераменту и начину размишљања. Мила је као пензионер дуго година радила као председник Надзорног одбора у Црвеном крсту и секретар основне организације Црвеног крста МЗ "Вашариште" и истичала се својим волонтерским радом све док јој је здравље то допуштало, за шта је добила и Сребрни и Златни знак Црвеног крста Србије.

Али о брачном пару Драмићанин, Мили и Вукоману, као активистима Црвеног крста можда се најсликовитије изразио, такође велики волонтер Црвеног крста Живадин Ћирић, рекавши једном приликом да има утисак да они ништа друго у току дана не раде, него смишљају какво ће добро дело учинити, додавши да су такви људи у данашње време веома ретки и да је срећан и поносан што је у прилици да са њима дели исте волонтерске послове и задатке.

Вукоман и Мила Драмићанин, активисти Црвеног крста

Били смо дивни људи

Познати крагујевачки ТВ сниматељ у акцији "Корпа Доброте"

Помагање социјално најугроженијим породицама на основу исказаних потреба је Црвени крст Крагујевац спроводио кроз неколико организованих активности. Породице без прихода, самохрана старачка домаћинства, корисници Народне кухиње, повратничке породице и породице смештене у колективном центру, циљне су групе одабране у сарадњи са Центром за социјални рад и локалном самоуправом. Многе породице смо помогли и на иницијативу самих грађана који су показали хуманост и солидарност за људе у невољи.

У солидарним акцијама „Корпа доброте“, „За срећније детињство“, акцији сарадње са „Шумадија фестом“, донаторском вечери, медијским апелима за борбу против глади и иницијалним акцијама током читавог месеца солидарности, успели смо да обрадујемо, или боље речено - „осигурамо“ више од 700 породица у стању социјалне потребе. Подељени су пакети хране, топли оброци, одећа, обућа, хигијенски пакети, дрва, школски прибор, пелене и ону, често најважнију - топла реч.

У првом плану су била деца. Сваког месеца 3000 ученика у основним школама користи бесплатну ужину а поједини најугроженији одлуком школе остваре право на помагало, бесплатну екскурзију и слично. Деца узраста до годину дана су у више наврата добијала беби-пакет а једна од породица и нов креветац са душеком.

Посетама на терену смо учавали нове проблеме али и успевали да решимо постојеће. Немаштина и усамљеност појединих лица није оставила равнодушним ниједног волонтера који је заједно са запосленима пружао помоћ. Сви напори су били усмерени на унапређење живота угрожених људи. У борби за властиту егзистенцију, у периоду када траже посао, очекивали су од нас савете како да искористе сопствене капацитете, да не посустану, стекну нова знања и вештине и да кроз осећај сопствене корисности побољшају свој живот.

Припрема медањака за кориснике народне кухиње

Иако су „Најбољи део живота доброг човека управо она безимена, незапамћена дела доброте и љубави“ (William Wordsworth), ми се захваљујемо и не заборављамо донаторе (компаније, фирме и предузећа) и појединцима који су безрезервно поклањали храну и робне артикле, као и све суграђане који су приложили новчани прилог у касице Црвеног крста или поклонили своје време да дођу и помогну.

Захваљујући великој активности свих волонтера многе породице су унапредиле свој живот и решиле сложене и крупне проблеме.

О јединственој акцији Црвеног крста Крагујевца „Корпа доброте“, о чијим резултатима су извештавали многи медији и „осетили их“ многе угрожене породице, писали смо у прошлом броју. Ова позитивна пракса је спроведена и у 2013. години, тачније 26. октобра, овог пута у Тржном центру „Делта парк“, испред мега маркета „Темпо“.

Овом приликом су прикупљене значајне количине хране, школског прибора и средстава за хигијену, од којих је направљени 15 „богатих“ и квалитетних пакета и помогнуте породице за стању озбиљне социјалне угрожености. Један од тих пакета поклонили смо жени за коју мислимо да је херој.

ЖЕНА ХЕРОЈ

„Ако завириш човеку у душу, схватићеш да постоји гомила карактерних особина, подједнако распоређених да се од њих може саставити целокупно друштво. Међутим, из многих разлога, одрастања, дружења, рада, догађаја, један карактер се истиче и показује човека онаквим какав заправо јесте“.

Желели смо да Вам представимо једну судбину, један карактер, много дивних особина; мораћемо укратко, јер простора имамо мало, а прича, сећања, осећања и жеља, наслућујемо – пуно, за читав роман...

У две речи – „жена херој“. Живот јој је био и даље тежак, али ниједног тренутка јој то не представља препреку и не

даје оправдања да не буде хумана и да не помаже другима. Име јој је Светлана и самохрана је мајка двоје деце. Старије дете је болесно од церебралне парализе, а мајка Светлана је даноноћно крај ње, да је негује, храни, воли и чува, да јој олакша сваку патњу. Уз све то, Светлана је добровољни давалац крви и као носилац ретке (нулте) крвне групе, када год је у прилици прикључује се акцијама добровољног давања крви.

Први пут је крв дала давне 1984. године, док је радила у Текстилном комбинату у Пријепољу. До сада је петнаест пута дала крв и давала допринос спасавању људских живота. Као млада жена је остала без супруга и од тада се сама стара о деци и кући. Њен дан је кратак, људски га и „не доживи, не осети“, јер је потребно три пута дневно хранити непокретну кћер, четири пута јој у току дана пресвлачити пелене и купати, а увече, а кад се син врати из школе и са фудбалског тренинга, бити са њим и радити домаће задатке. И поред и после свега, испуњена је вољом за животом, ентузијазмом и позитивним мислима, ужива у давању крви јер је, како Она рече, „након сваког давања крви осећај среће неописив“. То човек схвати тек када спозна оне друге, добре људе који постоје да би свет био бољи. Стизала је и да умеси тарту деци за рођендан и дође у наше просторије да добровољно да крв, поздравити нас осмехом и пожели добар дан.

Ето, отуда онај цитат о карактерима с почетка текста, да се подсетимо да то нема везе са околностима, начинима живљења или нечим другим – бити хуман (у већој или мањој мери) наша је особина и не треба је се плашити. Напротив.

Пакет пун љубави

Читали сте у прошлим издањима нашег часописа шта обухвата и подразумева акција „Један пакетић много љубави“. Традиција која обележава активности Црвеног крста крајем сваке године. У настојању да Вам наша последња искуства из акције (дец.2013.) буду интересантна, покушаћемо да избегнемо писање о формалним процедурама и статистику. Бројке ћете заборавити и зато Вам пишемо о ономе што се памти – емоцијама.

Акцију су помогли многи, од ученика, просветних радника, родитеља, друштвено одговорних компанија и појединаца (наведени су сви донатори и пријатељи у

другом одељку часописа); „устали“ су многи да обезбедимо новогодишње пакетиће за болесну и социјално угрожену децу. Обезбедили смо и доделили, уз дружење са Деда Мразом, 350 пакетића за децу корисника Народне кухиње, децу из Прихватилишта, децу из Колективног центра и децу са сметњама у развоју из града и сеоских средина. Сви су сусрети били дирљиви а искуства за децу и родитеље корисна, значајна и нова.

Моменат који је нама, а верујемо и донаторима и сарадницима, био довољан да оправда смисао и сврху акције, јесте сусрет Деда Мраза са дечаком који је због болести и

Подела пакетића

Додела награда - донација "Графостила" ауторима радова

СПИСАК АУТОРА ЛИКОВНИХ РАДОВА У ОКВИРУ КОНКУРСА „ЈЕДАН ПАКЕТИЋ МНОГО ЉУБАВИ“

Р.Б.	ПРЕЗИМЕ И ИМЕ	РАЗ.	ШКОЛА
1.	ИВАН ИВАНОВИЋ	2/3	ОШ.РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ
2.	МИЛИЦА ВЕЛИЧКОВИЋ	1/5	ОШ РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ
3.	НИКОЛА ЈОВАНОВИЋ	1/1	ОШ РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ
4.	НАЂА МАРКОВИЋ	1/1	ОШ РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ
5.	СТАША МИТРОВИЋ	1/1	ОШ РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ
6.	НИКОЛА МАРКОВИЋ	1/1	ОШ РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ
7.	ЈОВАН СТОЈКОВИЋ	1/1	ОШ РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ
8.	БАТА ЈОВОВИЋ	1/1	ОШ РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ
9	УНА БУГАРЧИЋ	3/5	ОШ С. СРЕМЧЕВИЋ
10	АЛЕКСА НИКОЛИЋ	3/1	ОШ С. СРЕМЧЕВИЋ
11.	КАТАРИНА ВУЛИЋ	3/5	ОШ С. СРЕМЧЕВИЋ
9	СТЕФАНА ДУЛОВИЋ	4/1	ОШ М.СТАНОЈЛОВИЋ
12	ЛЕНКА СТОЈЧЕВИЋ	4/1	ОШ М.СТАНОЈЛОВИЋ
13	САЊА ИЛИЋ	6/1	ОШ М.СИМОВИЋ
14	НИКОЛА ЈОВАНОВИЋ	5/1	ОШ М. СИМОВИЋ
15	КРИСТИНА ЖИВКОВИЋ	8/4	ОШ М. ЈОВАНОВИЋ
16	ИЛИЈА ВИТОШЕВИЋ	5/1	ОШ М. ЈОВАНОВИЋ
17.	ЕНА ЗЛАТАР	6/2	ОШ М. ЈОВАНОВИЋ
18.	ВЕЉКО СРЕЂКОВИЋ	5/3	ОШ М.Д.ТОДОРОВИЋ
19.	АНЂЕЛА КОНАТАР	5/3	ОШ М.Д. ТОДОРОВИЋ
20.	МИЛИЦА РАЈКОВИЋ	6/5	ОШ М.Д. ТОДОРОВИЋ
21.	НЕВЕНА СТАНОЈЕВИЋ	5/1	ОШ М.Д. ТОДОРОВИЋ
22.	АЛЕКСАНДАР СТАНКОВИЋ	5/4	ОШ М.Д. ТОДОРОВИЋ
23.	АЛЕКСА ЧАБРИЋ	6/3	ОШ М.Д. ТОДОРОВИЋ
24.	МИЛЕНА ТАНАСКОВИЋ	6/1	ОШ М.Д. ТОДОРОВИЋ
25.	МИЛИЦА ЛАЗОВИЋ	5/2	ОШ М.Д. ТОДОРОВИЋ
26.	МИХАЛЛО ТРАКИЋ	5/4	ОШ М.Д. ТОДОРОВИЋ
27	КАТАРИНА ЈОВАНОВИЋ	2/2	ОШ М.Д.ТОДОРОВИЋ
28.	МИНА ЖИВКОВИЋ	3/1	ОШ 21. ОКТОБАР
29.	ИВА ЈОВАНОВИЋ	3/1	ОШ 21. ОКТОБАР
30.	МАРТА ЂОРЂЕВИЋ	/	ОШ 21. ОКТОБАР
31.	НИНА ГАЈИЋ	4/1	ОШ 21. ОКТОБАР
32.	ЈАНА СРЕТЕНОВИЋ	3/3	ОШ 21. ОКТОБАР
33.	МИЛЕНА ЈЕВТИЋ	2/2	ОШ 21. ОКТОБАР
34.	МАРКО БОРОВИЋАНИН	5/3	ОШ 21. ОКТОБАР
35.	ИВАН ПРОДАНОВИЋ	2/3	ОШ Д. МИХАЛЛОВИЋ
36.	МАРТА ЂУСИЋ	2/2	ОШ Д. МИХАЛЛОВИЋ
37.	АНАСТАСИЈА РАДЕНКОВИЋ	/	ОШ Д. МИХАЛЛОВИЋ
38.	МИНА СТЕФАНОВИЋ	2/2	ОШ Д. МИХАЛЛОВИЋ
39.	ИВОНА ЂУРИЋ	4/1	ОШ Д. МИХАЛЛОВИЋ
40.	АНЂЕЛА НИЧИЋ	1/1	ОШ В.С.КАРАЦИЋ
41.	ПЕТАР КОЈИЋ	2/4	ОШ В.С.КАРАЦИЋ
42.	ЕМИЛИЈА ПЕРОВИЋ	/	ОШ В.С.КАРАЦИЋ
43.	ТИЈАНА ОБРАДОВИЋ	1/1	ОШ В.С.КАРАЦИЋ
44.	НИКОЛА ЖИВАНОВИЋ	2/4	ОШ В.С.КАРАЦИЋ
45.	ЛУКА ЈОВАНОВИЋ	2/4	ОШ В.С.КАРАЦИЋ
46.	АНАСТАСИЈА ЂОШИЋ	2/4	ОШ В.С.КАРАЦИЋ
47.	АНЂЕЛА МИЛОШЕВИЋ	2 Р.	ОШ ЈУЛИЈАНА ЂАТИЋ
48.	ТИЈАНА ЂОРЂЕВИЋ	5.Р.	ОШ ЈУЛИЈАНА ЂАТИЋ
49.	АНДРИЈАНА МАРКОВИЋ	/	ОШ ЈУЛИЈАНА ЂАТИЋ
50.	СТЕФАН ДРАГУТИНОВИЋ	5.Р.	ОШ ЈУЛИЈАНА ЂАТИЋ
51.	НАЂА ВАСИЉЕВИЋ	2.Р.	ОШ ЈУЛИЈАНА ЂАТИЋ
52.	КАТАРИНА НЕДОВИЋ	5/1	ОШ Ж. ДИВАЦ
53.	СТРАХИЊА ПАРЕЗАНОВИЋ	7/2	ОШ Ж. ДИВАЦ
54.	МИЛИЦА ЧЕКАНОВИЋ	7/2	ОШ Ж. ДИВАЦ
55.	АЉОША ЖЕРАЂАНИН	1.Р.	ШКОЛА СА ДОМОМ ЗА УЧЕНИКЕ ОШТЕЂЕНОГ СЛУХА
56.	ЂУЛА ХИДАНОВИЋ	2.Р.	ШКОЛА СА ДОМОМ ЗА УЧЕНИКЕ ОШТЕЂЕНОГ СЛУХА
57.	БОЈАНА РАНКОВИЋ	3/2	ШКОЛА СА ДОМОМ ЗА УЧЕНИКЕ ОШТЕЂЕНОГ СЛУХА
58.	МИРКО ПЕКОВИЋ	3/2	ШКОЛА СА ДОМОМ ЗА УЧЕНИКЕ ОШТЕЂЕНОГ СЛУХА
59.	МАРКО ИЛИЋ	1/3	ДРУГА ГИМНАЗИЈА
60.	СТЕФАН СРЕТЕНОВИЋ	1/3	ДРУГА ГИМНАЗИЈА
61.	ЈЕЛЕНА ЗЕЧЕВИЋ	1/3	ДРУГА ГИМНАЗИЈА
62.	МАРИНА ДАМЈАНОВИЋ	1/3	ДРУГА ГИМНАЗИЈА
63.	МИЛИЦА РАДОВАНОВИЋ	3/2	ДРУГА ГИМНАЗИЈА
64.	МИЊА ВАСИЉЕВИЋ	/	ДРУГА ГИМНАЗИЈА
65.	ВЛАСТИМИР ЈЕРЕМИЋ	1/3	ДРУГА ГИМНАЗИЈА

развијних сметњи, остао недовољно развијен и непокретан. Седео је у првом реду међу гостима, крај баке која га је донела. А Деда Мраз, по веровању носилац добрих вести и жеља, иза чијег лика се „крио“ наш истакнути волонтер, добровољни давалац крви, хуманиста првог реда Момчило - Мома Ђукић, врло елоквентан и весело по природи, овог пута је остао без речи. Бојао се изрећи и пожелети било шта овом драгом бићу крај себе. Само је суза клизила низ образ, нама се у сали чинило да је чујемо, а он је, изгледало је, у том тренутку био срећан једино зато што има маску на лицу. Дечаков осмех, бакина захвалност и изрази среће на лицима деце попут овог малишана, нама су надахнули огромну наду да наставимо да свој посао радимо још боље, да се јаче и снажније залажемо за права и потребе других, а „чика“ Моми је, иако је већ исте вечери примао поклан у знак захвалности за свој хуманитарни рад, и даље на лицу стајала нека „мала љутња на некога“, ваљда на Свет...

Награђени аутори ликовних радова

Припремљени пакетићи

Срећна Нова година!

Деда Мраз Црвеног крста у посети прихватилишту

Промоција хуманих вредности

Ангажовањем и преданим креативним радом волонтера Црвеног крста Крагујевца Зорана Тодоровића, учитеља у ОШ "Радоје Домановић", његових ученика и младих волонтера, настао је промотивни тв спот "Будимо добри људи".

Потпуно волонтерски, снагом свог лика, подршку циљевима пројекта и

промовисању хуманих вредности, у објектив камере дали су:

- Мирко Бабић - глумац
- Борис Аранђеловић - музичар
- Бора Дугић - музичар

• Вања Удовичић - ватерполиста и актуелни министар омладине и спорта

• Даница Крстић – ученица музичке школе "др Милоје Милојевић" из Крагујевца

• Зоран Тодоровић – учитељ у Основној школи "Радоје Домановић"

• дванаест ученика ОШ "Радоје Домановић" из Крагујевца.

Бора Дугић на снимању спота "Будимо добри људи"

"(Добри) Вук и три прасета" аутор Зоран Тодоровић

Поруке које су истакнуте личности и волонтери Црвеног крста упућивали јавности гласиле су:

Свет је био увек онакав какав јесте и биће и када смрква, када је дан и када свиће.

Време, било где и било када, увек је било, јесте и биће сада.

Човек, у било ком свету, било ком планету треба да служи и буде узор детету.

Јер дете је свет, време и човек, прошлост, садашњост, будућност – на век.

А деца су та која најбоље знају, која праву истину имају.

И зато чуј нашу поруку и човек буди јер деца кажу – будимо добри људи!

А међу њима, на немачком, шпанском, италијанском, енглеском и српском језику, симболизујући поштовање

културолошких разлика, деца су изговарала хумани императив „БУДИМО ДОБРИ ЉУДИ“!

Учитељ Зоран Тодоровић је свој допринос дао у још једној дивној активности програма Промоција хуманих вредности, креирајући представу - савремену адаптацију бајке „Вук и три прасета“, која ће касније наћи широку примену у активностима Црвеног крста.

Промоцијом хуманих вредности покушавамо да проширимо свест од најранијих дана код деце да сви људи имају различите особине и понашање али иста права и могућности. Елиминисање дискриминације, стигматизације и конфликтног решавања сукоба, изискује велики напор јер су стереотипи у нашем окружењу снажни и потребно је свакодневно преиспитивање. Ове године смо Програмом обухватили више од 500 деце у четири основне школе и Прихватилишту за децу и младе. На-

ведене две креативне активности се реализују као додатне.

Програм је и 2013. године имао свесрдну подршку директора школа, наставника разредне наставе, који су међусобно промовисали активности па постоји интересовање да се у програм укључе „нове“ школе, на опште задовољство свих.

Срејко Стевовић реализује са децом радионицу „Мој идол.“ Сваки учесник мора да одабере свог идола, опише га и свима образложи разлоге због којих му је идол...

Учесници су се поделили и образлагали своје разлоге због којих воле Светлану-Цецу Ражнатовић или Новака Ђоковића, само један дечак рече:

„Мој идол си Ти Срејко, зато што си хуман!“

Ученици ОШ "Радоје Домановић" са учитељем З. Тодоровићем

"Мој идол си ти Срејко..."

Опоравак, награда или прилика за усавршавање

Летњи период је одувек био посебно важан деци и младима, наравно, поред распуста, посебно овај воле период јер се под окриљем Црвеног крста организује много кампова, школица, едукација, семинара, размена и великом броју се пружи прилика да отпутује ван града, упозна нове пријатеље, научи нешто и стекне другачија искуства. Велики мотив је „лето у Црвеном крсту“, мотив јер се за упућивање деце и младих на те

активности ипак сагледава њихово ангажовање током године и „подобност“ односно интересовање за одређену област и поштују одређени принципи.

А чини се да, иако су се многи страни донатори из земље повукли и криза оставља своје трагове, из године у годину има све више вишедневних активности, сусрета и дружења за младе, наравно, на опште задовољство свих.

Тако је било и лета 2013. године. Учесници разноврсних активности (наградна летовања, кампови, едукације, опоравци...) били су из редова социјално угрожених породица и / или волонтера наше Организације, који су својим изузетним ангажовањима или посебним интересовањима за одређене области нашег деловања, заслужили да на поменутим догађајима представљају крагујевачки Црвени крст.

Омладински камп у Охриду

Данијела Јевтић Члан ОТЈ "Др. Елизабет Рос" у Ирској

Омладински камп у Ирској

Медитерански омладински камп на Јахорини

Деца и млади су протекле године посредством и у организацији Црвеног крста боравили у/на: Копаоник, Голији, Гаџином Хану, Лудошком језеру, Баошићу, Јахорини, Охриду, Чешкој, укупно је путовало 24-ро младих и 70-оро деце, а о деци бринуло шест васпитача. Нова искуства стечена су у Северној Ирској на међународном омладинском кампу, где је волонтерка Данијела Јевтић боравила од 26. јуна до 3. јула, а на основу реализације пројекта „Млади у акцији“.

Како се са поменути кампом у Северној Ирској отишло најдаље, и метафорички (један пројекат групе младих у локалној организацији Црвеног крста је веома високо рангиран и награђен учешћем младих на међународном кампу) и буквално, географски, сматрамо битним да се идеја, циљеви и резултати награђеног пројекта представе.

„МЛАДИ У АКЦИЈИ“

Наше друштво често одбацује и маргинализује сваког ко је другачији. Али, међу нама живе људи са физичким или менталним хендикепом, осо-

да буду дискриминисани, исмевани и зостављани. Они исто мисле, воле и истом се радују као и сви остали.

Под инклузијом обично подразумевамо потпуно учешће у друштвеном животу свих особа, без обзира на пол, националност, верско, социјално-економско порекло, способности и здравствено стање. Инклузија се ослања на принцип поштовања различитости и веровања да она обогаћује свет у којем живимо. Свака особа која се не уклапа у неки замишљени прототип чешће долази у позицију дискриминисане особе.

Према последњим подацима истраживања које је спровело Удружење са телесним инвалидитетом, само 10 одсто предузеће је спремно да запосли особе са телесним инвалидитетом већим од 50

одсто. У оквиру програма рада са младима ОСИ, Црвени крст је кроз радионичарски рад и активно укључивање младих у поједине активности Црвеног крста, пружио могућност за напретком и осећајем да су корисни себи и заједници у којој живе. Помажемо им да се осамостале за све улоге у животу које могу да допринесу бољитак њима самима и заједници у којој живе. Учествовали су у припреми обележавања значајних датума, вршили поделу пропагандног материјала у пешачкој зони сами правили сендвиче за излет и давали идеја на који начин да квалитетно проведу слободно време док су боравили у Нишу и Нишкој Бањи као и у излетима у околини града.

Инклузија - Посета изложби младих са тешкоћама у развоју

Деца из колективног центра "Трмбас" на мору

Инклузија - Излет у Аранђеловац

Инклузија - Излет у Митрово Поље

Инклузија - Излет у Еко парк

Кроз Програм инклузије ромске деце у образовање, постижемо циљ да младе генерације буду образованије од својих родитеља а шира јавност толерантније према њима када их упозна током дружења које смо организовали. Посете другим вртићима, забавним играоницама, летовање на мору и излетима ван града. Деца су након повратак својим родитељима смештеним у Колективном центру „Трмбас“, насмејана, отворена, друштвена и разиграна. Уз подршку сарадника и родитеља ромски малишани све мање постају „они други“. Сви се они сматрају „другачијима“ али они припадају нама и нашем друштву. Они су део овог света који треба да буде што боље место за све нас.

Пројекат „Млади у акцији“ је имао циљ да активизам младих усмери на сарадњу са децом са сметњама у развоју са сеоског подручја. Том приликом је 20 младих успело да пружи психосоцијалну подршку деци са сметњама у развоју и да анимира своје окружење на хуманост и солидарност. Обухваћено је 70-оро деце која су кроз креативне радионице, уживање у представи „Вук и три пра-

сета“ и излете до града, побољшали квалитет свог живота.

На националном нивоу су се касније, мини-пројекти реализовани у 15 организација Црвеног крста, бодовали, а критеријуми коју су доносили бодове, односили су се на: оцењивање пројектног документа (опис проблема, општи циљ пројекта, специфичне циљеве, опис пројекта, ресурсе и евалуацију) и оцењивање спровођења и резултата реализације (специфични циљеви, обухват, активности, временски оквир, ресурси и евалуација). Пројекат Црвеног крста Крагујевац је одабран да поред пројекта из Новог Сада, Београда и Руме, буде представљен и на међународном нивоу.

Лето са Црвеним крстом је увек занимљиво, нашим волонтерима су те активности „лепа обавеза“, награда или прилика за усавршавање, али је такође и значајан број оних који захваљујући нама по први пут бораве на мору, планини, иностранству... Сувишно је у таквим случајевима говорити о томе да ли би и колико њих могло да то доживи да није Црвеног крста и наших сарадника/пријатеља.

О КАМПУ У ЧЕШКОЈ РЕПУБЛИЦИ

На молбу госпође Невенке Богдановић, секретара Црвеног крста Крагујевац сам одлучила да напишем текст о кампу Хутиско-Соланец, на планини Бескид, испод врха Каји. Велика ми је част припала да се одазовем позиву Црвеног крста да учествујем у нарацији о тако добром и тако ефикасном програму који је намењен развоју детета, јер сам свесна да се данас слабо бавимо децом у пракси а да одрасли доста теоретишу о потребама деце. Овај камп је управо право место, где се теорија о здравом развоју личности детета живи, а не само да се говори о њој.

Разумљиво је да примери из праксе одступају од етичких принципа и дирекција наставника у Србији, пошто су процеси транзиције довели до многих промена у вредновању модела. Зато и служе овакви програми да нам покажу на јединственом примеру да се може и квалитетније и боље бринути о потребама детета. Када сам била на студијама била сам корисник програма Моба пројекта, који је на територији бивше СФРЈ спроводио Међународни скаутски покрет, у

сарадњи са припадницима јединица Црвеног крста на територији целе бивше СФРЈ и СКФОРА. По принципима, методологији, као и тимском раду, ова два програма имају много сличности. Зато их лично често поредим, анализирајући успешност деловања на циљну групу сваког понаособ. Ово истичем зато што знам да је на одабиру игара за децу радио тим квалитетних психолога из групе „Хајде да“ на Моба пројекту, а желим да познаницима и корисницима Моба пројекта евоцирам квалитет садржаја и да укажем на могућност да се нешто тако блиско, а опет оригинално може иживети и у Чешкој Републици, у Јужној Моравској, на овом кампу. За своје присуство на овом јединственом кампу могу да захвалим двома персонама, госпођи Људмили Куталковој (Ludmila Kutálková) заменици директорке Канцеларије Јужноморавског региона за међурегионалну сарадњу, доприносне организације са седиштем у Брну, а такође, госпођи Михаели Њемцовой (Michaela Němcová), мандатарки исте организације. Обе су провизиране мојим педагошким искуством и квалитетним владањем у тимском раду биле подстакнуте да ме препоруче господину Здењеку Кунцу

(Zdeněk Kunz), директору ДДМ-а (Чешког партнера Црвеног крста на међународном пројекту) за позицију преводиоца на дотичном кампу. После обављених интервјуа, са великом радошћу и ентузијазмом сам ишчекивала своје учешће на кампу, а боравак у тој, за мене другој отаџбини је био још један мотив више. ДДМ је скраћеница за организацију која треба да буде синоним за отворени дом или креативни кутак за децу и младе. Овако конципиран ДДМ (Dům dětí a mládeže v Kyjově) у Кијову је настао 1989. године, као принцип реконструисања рада ДПМ-а (Dům pionýřů a mládeže v Kyjově) у Кијову. Деца и млади имају могућност да путем ДДМ-а буду чланови кружока који се баве научним, техничким, уметничким, спортским и језичким секцијама, као и активностима, а да из тих области добијају квалитетна знања. ДДМ је организација која у Чешкој Републици јесте под ингеренцијама Министарства школства и по приоритету важности има исти статус као и Канцеларија Јужноморавског региона за међурегионалну сарадњу, доприносна организација са седиштем у Брну, што је још појачало осећај одговорности, који сам имала стечен путем прет-

ходне сарадње са неким од појединаца. Једном речју, рекла сам себи „Дај све од себе!“ И то се десило, дала сам све од себе. А потом је уследио оправдани ангажман две године за редом и ова што следи биће трећа. Камп сам по себи има васпитни, едукативни и забавни карактер. Сви садржаји се селективно и са великом пажњом бирају, прилагођавају се вршњачким узрастима, тимским капацитетима, културолошким разликама и увек су у сагласности са законима Чешке Републике, које прописују министарства, а који су у сагласности са законима Европске уније. Заправо, све процедуре и процеси су усмерени са циљем да штите правилан развој детета и одрживост квалитетног и здравог боравка у природи шума Бескида. У припремама пред пут за Моравску, обавезни су лекарски прегледи и сагласности лекара о добром здрављу детета, као и сагласност родитеља, ако су деца из растављених брачних заједница, а Црвени крст Крагујевац обезбеђује колективно осигурање. Припреме кампа крећу интензивно још од јануара месеца да би све било на свом месту у предвиђеном термину (17.7-26.7. текуће године), што је потврда вели-

Поклон Здењека Кунца - Књига, крагујевачком Црвеном крсту

Камп у Чешкој 2013.

Томаш и Здењек Кунц, директор кампа, и директор ДДМ (с десна)

Камп у Чешкој 2013

ДЕСЕТО ПЛАНИНАРСКО ЛЕТО У ЧЕШКОЈ

Ово десето (јубиларно), планинско, у Хутиско Соланецу - лето, крагујевачког Црвеног крста школарци поимају да је свето, јер у украшеном чешком бусу, четрдесеторо деце са Лепенице, и четворо из братског Охрида – два дечака и две девојчице, у магичној атмосфери, јуре вршњацима, у Чешку, на камповање, на основу стечених искустава ранијих група - велико радовање, предвођени секретаром ове хуманитарне организације Невенке, психологом, тек први пут, да на свечано летовање не буде ни сенке. потпомогнути волонтеркама- професоркама разредне наставе, Слађом, вођом пута и чланом Управног одбора и Тањом, ради јаче поставе, са др Љубишом, потпредседником Ц. КРСТА, који здравље свих подиже, ал` и Сањом, која одличним превођењем - да успостави другарство стиже. Уз њих су: др Таневски и госпођа Елена, са лепог језера, македонског бисера да се фина тријада црвенкрсташких пријатеља на највиши ниво дотера. Заједно са њима је Томаш Кунц, из Дома за децу Кијов, домаћин летовања, -уживали смо, свих десет пута, на исто оваки начин, са максимум уважавања. Пројектом чешке Јужноморавске регије и сарадњом Црвеног крста Крагујевца, ова дивна сарадња се одвија од 2004. године, и то - најбоља врста.

До сада је близу 400 деце имало прилику да четири земље по први пут упозна, види три главна града, ужива у мостовима највећих река, и што шта дозна! Ал` више од свега, дружећи се са домаћим вршњацима, дивне крајолике прође, чешки и српски максимално науче, да им у конверзацији к`о матерњи дође, кроз креативне квизове се докажу, многе планинске стазе шетањем доживе, провере да л` исте биљке и животиње у обе земље живе. Наравно, у свим спортским дисциплинама, по жељи појединца, се опробају, фер плеј да се понашају, здраве стилове живота да негују, поражени да не хају, ал` да знају већим вежбањем- резултати су бољи. Толеранцију успостављају. И нарочито, чувању еколошке средине да се посвете. садржајним изборима мисица и мистера културу-такмичарски демонстрирају. На планинском олимпијском базену пливају - ако не знају да науче, охрабриће их једно мало, прекрасно, са којим су се сви играли, бело куче. Посете важним градовима Брну, Злину, Оломовцу, музејима, зоо вртovima, модерним шоповима, да за повратак нешто скромно купе родитељима. Наравно, најважније од свега јесте - да се створе пријатељства вечита, са, у адресарима пуно драгих имена, које сваки појединац може дуго да чита.

Свечани боравак у кампу, директор Зденек Кунц и екипа, су сјајно спровели. И ја, који сам више пута био, и велику професионалност домаћина знао, пријатно сам био изненађен с колико љубави су свако дете у програм увели а и како су пратиоце уважавали. Све то сам им уз честитање и признао!

Др Љубиша Милојевић

ког професионализма, јер сваки корак је унапред планиран и смањени су ризици од неуспеха, па не долази ни до какве импровизације, али се спонтаност поштује као добра карика здраве комуникације. На сваком табору, у процесу реализације, инструктори се састају да би давали повратне информације о динамици и комуникацији и то се зову „Двоминутковке“, где се у најкраћем временском интервалу од два до три минута брзо коригују мањи неочекивани догађаји и тако се превенирају конфликти. Нема тајни, нема прећуткивања, јер циљ је добра атмосфера и још боља сарадња у тимовима. Увече кад табор заспи и када се гости са Балкана пошаљу на починак, тимски састанак је у виду кружока, где се планира прецизно сутрашња динамика. Тада су инструктори и практиканти-асистенти у распеваном духу, који прате посланице из добре чешке кухиње.

Недостајали су ми стари чешки рецепти, јер је домаћин адаптирао своју услогу традицији Балканаца, како би постигао већу удобност табора. Оно што је мени био изазов јесте интегрисање тимова на вишејезичком нивоу. Гости из Македоније, са Охрида су се на позив Црвеног крста из Крагујевца укључили у програм и сада је преношење информације често било теже, али и инспиративније, па сам у ходу научила и доста македонског језика, који сам мало познавала и раније. Сам табор има своја правила понашања, која су унапред јасна. Група се формира од деце која плаћају камп и од деце која програм користе гратис, о принципима одабира корисника требало би да говори неко други. На кампу обавезно пет оброка, три главна и две ужине, уз доста течности. Једна од ужина је увек воћна. Све је прописано у одређеним временским интервалима, па ће чешки домаћин

ужину припремити и дистрибуирати чак и на терен где се игре изводе. Постоји и правило поподневног реда и мира, кад деца одмарају, али се могу бавити рекреативним активностима као што су стони тенис, шах, карте и колективне игре по принципу Монопола, а све је то у циљу да се одржи интеракција кампа, коју дечији мозак тражи. Програм кампа укључује излете у близини кампа и широј околини. Сваке године су то друге релације, како би се избегла монотонија код корисника који користе више година програм за редом. У цену кампа су укључени цео пут, смештај, храна, колективне посете музејима, купалиштима, зоо вртovima и остале анимационе атракције. Тако смо на једном од кампова имали за госте жонглере ватром и то у мрклом мраку. А који су имали мултидисциплинарни, колективистички приступ, уз бицикле, бокене, бакље, чоке и мачете као помагала. Камп учи децу ферплеју, здравој конкуренцији, тимском раду и утиче на формирање здравих радних навика. Може се приметити склад у задатом и извршеном задатку. Већина дечијих тимова се успешно дисциплинује до краја кампа, па је запажено да често на почетку најнеуспешнији тимови на крају добијају највише поена у дисциплинама које им нису ишле за руком. Хигијена кампа је кључ успеха! Деца се уче индивидуалној хигијени дрвених кућа и осталих објеката за преноћиште и боравак. Хигијена кујне је посебна прича, где се деца добровољно јављају да помажу љубазном персоналу, а некада је то и корективна мера прописана од стране одраслих. Програм кампа укључује квизове, импровизовану дискотеку, где се инструктори најчешће маскирају или је постављен модератор плеса, којег деца радо прихватају и опонашају, па се цела дискотека за секунд претвори у групу увежбаних плесача. Тада схватите да су то она иста деца коју је понекад мрзело да на време дођу на смотру, а после неколико дана боравка, чак и сама предлажу својим идејама концепте организоване забаве. Та деца уједно буду срећна што су углавном уважена и испоштована. Укључена је јутарња гимнастика, импровизирана дискотека током седмице, смотра и повечерје. На повечерју и на јутарњој смотри се сабирају бодови тимова, дају писма пристигла на камп, како и награде које следе или се објављује програм за следећи дан или за наступајућу такмичарску етапу. Цео програм је прилагођен климатским и атмосферским условима табора.

Камп у Чешкој 2013

Камп у Чешкој 2013

Камп у Чешкој 2013

Камп у Чешкој 2013

Камп у Чешкој 2013

Камп у Чешкој 2013

Камп у Чешкој 2013

Камп у Чешкој 2013

Васпитачи у Чешкој

Постоје заједничка и посебна купатила и поштује се принцип употребе топле воде. Како би се вода рационално користила и да би била доступна свима. Честе су посете родитеља, а могуће су посете и чешких политичара, који се залажу за квалитет табора, као и за добру међурегионалну сарадњу. Тако су се гости са Балкана на једном табору упознали лично са господином Франтишеком Луклом (František Lukl), при том не слутећи да ће тај млади Градоначелник града Кијова (Кијов), а њихов нови познаник, у идућем мандату напредовати до позиције министра. Закључила би да су међуљудска познанства на овом табору топла, конструктивна, искрена, дуготрајна и као што видимо неочекивана. Сваке године конструкција игара планираних програмом за децу је иновирана, другачија, али су принци-

пи рада увек исти. Одрасли између себе добро сарађују и приметила сам да се делегација са Балкана веома труди да не оптерети свог домаћина прохтевима, а ни очекивањима. Са друге стране домаћини се труде да удоволе свакој конструктивној идеји гостију, па су заступљене посете и тржним центрима, као и мањим продавницама, са циљем куповине сувенира и поклона за себе и своје ближње, што је типично за Балканску традицију. Млади тим, који спроводи пројекат на кампу одговорно приступа свакој обавези, а практиканти-асистенти морају бити пунолетни. Камп поседује свог лекара или медицинску сестру, али често тим са Балкана у својим структурама има свог лекара, тако да се колеге између себе квалитетно допуњују. Лекари контролишу свакодневно хигијену.

Деца, која су корисници кампа су старости од пет до осамнаест година и ту видимо присуство принципа „старији чува млађе“, што је била традиција у образовном систему Балкана, а сада се полако губи. Догађају се и прве љубави и прве симпатије, па је један камп имао и свог Мистера и своје Пратиље на избору за Мис и Мистера. Деца су поштени гласачи, али страсни навијачи. Конзумирање цигарета и алкохола испред деце забрањено, па је за одрасле предвиђено место за конзумирање цигарета, далеко од очију деце, близу брвнаре, иза кујне. Дечије групе имају по једног инструктора и по једног практиканта који се брину о целокупној ситуацији и атмосфери у тој групи. То су директни васпитачи, модератори и пријатељи са децом, који су лидери те групе, а уједно и

њени чланови, а који активно учествују на радним састанцима и у свим реализацијама на терену. Они су продужена рука руководиоца кампа. Како је у питању јубилеј сарадње и десет година од функционисања пројекта, посебној атмосфери на кампу допринела је додела Сребрног ордена Црвеног крста за међународну сарадњу, коју су на предлог Црвеног крста Крагујевац, а на одобрење Црвеног крста Србије примили господин Здењек Кунц и Госпођа Људмила Куталкова, с тим малим изузетком, што је госпођа Куталкова била спречена да физички присуствује кампу. Зато предају ордена њој није уручила директно

Приредила
Сања
Палибрк

госпођа Невенка Богдановић, у име Црвеног крста, него посредним путем господин Кунц. Сам овај чин говори много више о заслугама оваквих међурегионалних пројеката, као и о том Српско-чешком пријатељству које датира још од Премисла II Отакара и Уроша I Немањића. Запажено је интересовање чешке стране да се овај камп пресели у Србију и да се принципи деловања копирају у сарадњи са Црвеним крстом Крагујевац, као и да се уради промоција целог програма у сарадњи са Црвеним крстом из Охрида. Срдачност домаћина се огледа у томе, што је сваки рођендан прослављен и сваком слављенику се указују почести на три језика од три народа. Иновација следећег кампа би се огледала у томе што је домаћин из Кијова позвао Балканске пријатеље три дана у свој град, у госте, са жељом да их упозна са знаменитостима свог места, које датира још из 1126. године, а о чему још сведоче и налази из Палеолита. Тако да ће група гостију са Балкана по први пут имати привилегију да три дана гостује у Јужноморавској регији Чешке Републике и да се упозна са особеностима града Кијова, као и са природним лепотама села и предела која улазе и конституишу Кијов, а који почев о 2003. године има збирно четрдесет и два села и области у својој конституцији, тако да има природне лепоте којим може објективно да се дичи.

Камп у Чешкој 2013

Млади и волонтеризам

Деценијама уназад посвећујемо пажњу раду и активностима са младима и за младе са циљем да се што више њих анимира и ангажује у Црвеном крсту. Више од 20 000 младих чланова је евидентирано, на шта смо посебно поносни.

и забаве, млади могу да се оспособе да буду едукатори, на науче нешто ново, стекну знања и вештине из превенције трговине људима, здравствено-превентивних, социјалних и других области којима се Црвени крст бави.

освојили су бронзану медаљу на овогодишњем државном такмичењу из прве помоћи. Снаге су у Београду, на Светски дан прве помоћи, 14. септембра, одмерили са још 15 врло спремних тимова из читаве Србије.

Ове године на Кошутњаку се окупило 700 волонтера из 17 градова Србије. Поред омладинаца, такмичио се и крагујевачки подмладак Црвеног крста, а у ревијалном делу наступали су и најмлађи хуманитарци - ученици ОШ „Станислав Сремчевић“.

Тема такмичења била је „Прва помоћ при повредама на раду“. Млади Крагујевчани су на овом такмичењу показали колико знају да брину о свом здрављу, али и да брзо и ефикасно помогну свакоме коме је помоћ потребна.

Државно такмичење из прве помоћи одржано је и ове године под покровитељством Министарства здравља и Министарства за рад, запошљавање и социјалну политику. У питању је највећа и најмасовнија манифестација овог типа у Србији.

Прослава 27. година постојања ОТЈ "Др. Елизабет Рос"

Др Александар Живановић, увек има стрпљења,разумевања и времена за сусрете са младим "црвенкрсташима",добровољним даваоцима крви и промотерима здравих стилова живота.Његов допринос и допринос његових сарадника промоцији Црвеног крста често превазилази професионалне обавезе и уобичајене стандарде

Сви они од „7 до 107“, који желе да делић свог времена, знања или вештина посвете тако што ће да допринесу да неки људи живе боље а притом се и они сами осећају задовољније, су увек добродошли. Поред дружења

ДРЖАВНО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ПРВЕ ПОМОЋИ

Омладинци крагујевачког Црвеног крста, екипа омладинске теренске јединице „Др Елизабет Рос“,

Државно такмичење из прве помоћи 2013.

Екипе прве помоћи су почеле са припремама у јуну месецу. Поред инструктора Драгољевић Драгице и Стевовић Срећка, учешће у припреми екипа су дали и Несторовић Милош, Татјана Ђаковић, Никола Станишић,

ПОДМЛАДАК				
Р. б.	Улога у екипи	Име	Презиме	Година рођења
1.	Вођа екипе	Анђела	Павловић	1999.
2.	Члан	Јована	Тоневски	1999.
3.	Члан	Александра	Станковић	2002.
4.	Члан	Јелена	Стевановић	1998.
5.	Члан	Милош	Петровић	2000.
6.	Члан	Младен	Дончић	1999.
	Инструктор	Миљан	Чпајак	1989.

ОМЛАДИНА				
Р. б.	Улога у екипи	Име	Презиме	Година рођења
1.	Вођа екипе	Бранислав	Петровић	1994.
2.	Члан	Филип	Јаковљевић	1994.
3.	Члан	Николина	Дејановић	1997.
4.	Члан	Сара	Лазаревић	1995.
5.	Члан	Христина	Дејановић	1995.
6.	Члан	Јована	Павловић	1992.
	Инструктор	Драгица	Драгољевић	1953.

ПЕТЛИЋИ				
Р. б.	Улога у екипи	Име	Презиме	Година рођења
1.	Вођа екипе	Богољуб	Илић	2002.
2.	Члан	Ања	Жигић	2002.
3.	Члан	Миња	Будимир	2002.
4.	Члан	Анђела	Савкић	2002.
5.	Члан	Марија	Гајић	2002.
6.	Члан	Јанко	Шаровић	2002.
	Инструктор/пратилац	Наташа	Петровић	1993.

РЕАЛИСТИЧКИ ПРИКАЗ СТАЊА И ОБОЉЕЊА				
Р. б.	Улога у екипи	Име	Презиме	Година рођења
1.	шминкер	Невена	Петровић	1996
2.	симулант	Лазар	Јовичић	1991
3.	симулант	Теодора	Митковић	1997

Никола Стојановић, Миљан Чпајак и Катарина Јанковић. Међународном хуманитарном праву „Moot Court“, у периоду од 27.09.до 30.09.2013.године, у седишту Црвеног крста Србије.

И током 2013. године одржано је Национално такмичење студената у

Пријем првака у подмладак Црвеног крста 2013.

Поред екипе Студената Правног факултета у Крагујевцу, на такмичењу је учествовало још 6 екипа, и то: Факултет политичких наука у Београду, Правни факултет Универзитета у Новом Саду, Правни факултет Универзитета у Нишу, Војна Академија у Београду, Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, Факултет за образовање дипломираних правника и дипломираних економиста за руководеће кадрове у Београду.

Такмичењу су присуствовали Амбасадор Швајцарске у Србији, као и представници Међународног комитета Црвеног крста.

Екипу Правног факултета у Крагујевцу чинили су: Бошко Лалић, тренер екипе, апсолвент, Андријана Лепојевић и Катарина Илић, студенткиње 3.године, као и Ивона Полетан, апсолвент Правног факултета у Крагујевцу.

"Бронзани омладинци"

Петлићи из ОШ "Станислав Сремчевић", прваци Крагујевца

Обзиром на изузетно ангажовање и мотивацију за такмичење, које је изразио на прошлогодишњем такмичењу, 2012.године, Бошко Лалић је на такмичењу био такође и тотор 4 учесничке екипе.

Прво место на такмичењу припало је студенту Факултета Политичких наука у Београду, друго-студенту Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду, а треће-студенту Правног факултета у Новом Саду.

Иако студенти Правног факултета у Крагујевцу нису били финалисти такмичења, добитници су похвала за изузетно знање и тимски рад.

МЕЂУГЕНЕРАЦИЈСКА САРАДЊА ДАН СА МЛАДИМА

Четвртак је. Седим и размишљам шта још да додам за ручак па да деца буду задовољнија. Ма добићу ја пољубац од њих и ако не спремим ручак по њиховој вољи. Не заслужује се пољубац само због једног ручка.

Звони телефон, Бојкин глас одзвања: „Молим Вас, можете ли у суботу да дођете на дружење са члановима теренске јединице, имаћемо и госте са стране...“, спуштам слушалицу и настављам посао.

Субота је, 30.-ти дан марта месеца 2013. године. Сказаљка на сату показује 11,30. Време је да пођем. У сали Црвеног крста затичем велики број младих волонтера. Сви су груписани по десет младића и девојака. Одређена сам групи број 2. Са стрепњом, да ли ће ме прихватити обраћам се: „Добар дан и добро нам дошли, ја сам Зора Станковић, са доста година волонтерског рада у Црвеном крсту Крагујевца“. Сви су ми са осмехом на лицу отпоздравили. Добро је, прихваћена сам. Сад се и ја уклапам и ћаскамо. На први поглед делују ми да су сви из истог града и да се познају још из обданишта. Да бих то проверила питам одакле су. Испоставило се да са моје десне стране седи младић из Новог Сада. Са моје леве стране је девојка из Врбаса, до ње девојка из Охрида, следе двоје из Врања, до њих девојка из Крагујевца.

Теме су биле јасне и обухватале су све оно што сваки волонтер треба и мора да зна. Прва тема је зашто волонтерство. Прва је волонтерка из Крагујевца, јасно и убедљиво излаже, строго се придржава теме. Од аплауза цела сала звони. Ја сам срећна јер и ја сам део тог аплауза.

Низале су се теме за темом, а аплаузи су бивали све јачи. Ова раздрагана лица шаљу поруку: „Помозимо другима, да би себи помогли!“

Заједничка фотографија ће ме подсећати на замишљени букет младости, са различитим идејама који се завршава са достигнутим циљем.

Знају они зашто су дошли у Крагујевац, а знају да ће поред изванредног гостопримства понети усвоје градове данас стечено знање.

Задња тема је „пут око Крагујевца“. Подељени у групе су се расплинули по граду. Они ће на тај начин упознати улице, објекте, тргове и друге лепоте града. На улици сам срела једну групу која је тражила Ђачки трг. Девојка која је питала звала се Весна. Да ли вас ово име подсећа на пролеће?

Данас су се спојиле руке Црвеног крста и Црвеног полумесеца. Знак да хуманост не зна за границе.

Ова младост је изабрала добар пут а ми смо дужни да их подржимо.

ЗОРА СТАНКОВИЋ
Волонтер програма Бриге о старима
Црвени крст Крагујевац

Петар Марковић из Ц.К. Бара, и Тодорица Игњатовић

Задивио ме је овај букет младости са различитим идејама и тежњама својим циљевима.

Кренули смо са радом. Младима ни једна тема није била непозната. Сви учествујемо. Свако од нас има прилику да се искаже.

Пинки се дружи са малишаном из колективног центра "Трмбас"

Маја Пендић у посети Геронтолошком центру

ИН МЕМОРИАМ

Слободан Којић – Која је био од своје 17. године живота укључен у хуманитарне активности наше Организације, најпре као председник Омладине Црвеног крста у Машинско-саобраћајној школи и као припадник прве Теренске јединице Црвеног крста. Учесник бројних акција Црвеног крста, ангажовао се увек и искључиво волонтерски, са пуно ентузијазма и љубави. Уживао је да помаже људима, максимално се трудећи да ублажи свачију патњу. Био је вредан, савестан и одговоран, а посебно су га интересовале активности Црвеног крста са младима. Истицао се као члан Секције за активности Подмлатка и Омладине Црвеног крста Србије и Црвеног крста Југославије, председник Међуопштинске организације Црвеног крста региона Шумадије и Поморавља, члан Општинског и Извршног одбора Црвеног крста Крагујевца и бројних комисија при Црвеном крсту.

Посебан допринос дао је раду Подружнице Црвеног крста „Застава Енергетике“ и као делегат ове Подружнице - био је члан Скупштине Црвеног крста и члан Управног одбора Црвеног крста Крагујевац.

За свој допринос у раду и развоју Организације Црвеног крста Крагујевца и Србије, добио је и највише признање - „Златни знак Црвеног крста Србије“.

Волонтери и запослени Црвеног крста памтиће лик и дело овог изузетног хуманисте који је имао времена за сваког и за све активности Црвеног крста.

Поч. Слободан Којић са др. Љубишом Милојевићем

Стоп модерном ропству

Програм „Превенција трговине људима“ - Локална мрежа за борбу против трговине људима

У циљу благовременог и адекватног одговора на проблеме са којима се постојеће и потенцијалне жртве трго-

вине људима свакодневно суочавају, у Крагујевцу је формирана Локална мрежа за борбу против трговине људима, која спроводи своје активности у оквиру пројекта „Локалне заједнице у борби против трговине људима у Крагујевцу“.

Пројекат „Локалне заједнице у борби против трговине људима“ спроводи НВО „Атина“ у партнерству са Новосадским хуманитарним Центром и у сарадњи са Тимом за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије, који је финансијски подржан од стране Европске уније, Канцеларије Владе Републике Србије за сарадњу са цивилним друштвом и Немачке организације за међународну сарадњу (GIZ).

Радну групу која је конституисала синопсидешавања и формуласирања Локалне крагујевачке мреже за превенцију трговине људима, чинили су: Др. Гордана Дамјановић, представник Дома здравља Крагујевац, Славиша Радовановић, представник Полицијске управе у Крагујевцу, Не-

венка Богдановић, секретар и представник Црвеног крста Крагујевац и Сања Палибрк, волонтер Црвеног крста Крагујевца. Радна група је за координатора Мреже именовала Сању Палибрк.

Радна група је дефинисала логотип, колор мреже и пропагандни материјал у целости, по обиму, димензијама и типу. Тим поводом дефинисан је и дизајн лифлета, оловке, заставице, етикета, мајица, позивница, фасцикли и балона.

Лого Локалне мреже за борбу против трговине људима значи „грлимо, и „чувамо“. Ликовно-графичку израду промо-материјала и логоа израдио је фото-студио Крагујколар.

Чланице Локалне мреже за борбу против трговине људима потписале су Меморандум о сарадњи, и то: Град Крагујевац, Центар за социјални рад „Солидарност“ - Крагујевац, Црвени крст Крагујевац, Национална служба за запошљавање-филијала Крагујевац, Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“

Рад Срејка Андријанића добитника прве награде на ликовном конкурс

Крагујевац, Више јавно тужилаштво-Крагујевац, Дом здравља Крагујевац, Завод за хитну медицинску помоћ-Крагујевац, Клинички центар Крагујевац, Канцеларија за младе Крагујевац, Школска управа Крагујевац, НВО „Оаза сигурности“ Крагујевац, НВО „Алтернативни круг“ Крагујевац, Полицијска управа Крагујевац. Конституисању Локалне мреже прикључио се представник НВО „Романипен“.

Чланови Радне групе конституисали су циклус активности уз сагласност и сарадњу осталих потписница Меморандума о сарадњи.

У конституисању визуелног идентитета, као и у успостављању динамике маркетинга кампање Локалне мреже, веома је допринео инспектор Полицијске управе у Крагујевцу, Славиша Радовановић, принципима свог рада, које је применио и на формирање визуелног идентитета Локалне мреже.

Инспектор је јасно дефинисао циљеве, а то су: Одређивање структуре локалног становништва у вези са познавањем проблема трговине људима, изградња поверења код грађана према Полицијској управи у Крагујевцу и превентивно деловање кроз едукацију свих узраста младих, преносећи им веродостојно своје полицијско искуство из праксе.

На основу таквог приступа запажено је да кроз примену евалуационих метода, постоји промена схватања проблема трговине људима, као и промена погледа на жртву и сагледавање процеса трговине људима, од стране корисника едукације.

Избор материјала за презентацију је успешно прилагођен циљној групи,

што потврђује чињеница да су професори школа тражили имплементације програма у својим школама, а деца су у повећаном броју заинтересована за вршњачке едукације, као и за све видове комуникације са инспектором.

Пратилац процеса конституисања Локалне мреже и реализације пројекта био је и инспектор Зоран Ђулчић, који је допринео имплементацији радног материјала током реализације пројекта.

Дана 07.10.2013.године, на предлог Школске управе Министарства просвете, Црвени крст Крагујевца и координаторка промоције Локалне мреже, Сања Палибрк, отпочели су истраживање, у којем су учествовали представници Ученичких Парламената 10 основних и 5 средњих школа.

Школа управа у сарадњи са Канцеларијом за младе учествовала је у мотивисању Ученичких Парламената да учествују у истраживачком поступку реализовао је Црвени крст Крагујевца у сарадњи са координаторком промоције Локалне мреже, Сањом Палибрк. Методом интервјуа испитано је 100 ученика основних и око 200 ученика средњих школа.

У забележеним одговорима ученика, очигледно је да анкетирани ученици познају појам трговине људима, али не препознају све његове фазе. Углавном познају облике трговине људима као што су киднаповање, трговина органима и сексуална експлоатација (коју не разликују пуно од проституције). Ученици су више информација о трговини људима добили ван школа, а они ученици који су информације о трговини људима добили у школама, углавном су се информисали на часовима Грађанског

васпитања и учествовањем у раду Ученичких Парламената.

Дана 10.10.2013.године почела је активна промоција рада Локалне мреже, конференцијом за штампу, са почетком у 11 часова у свечаном салону Града Крагујевца, којој су присуствовали потписници Меморандума о сарадњи. На конференцији је говорила Др Јасмина Недовић, члан Градског већа за социјалну заштиту и друштвену бригу о деци, у име Града Крагујевца. О пројекту „Локалне заједнице у борби против трговине људима“ који реализује НВО „Атина“, говорила је Миланка Стевовић из НВО „Оаза сигурности“ из Крагујевца. О активностима Локалне мреже током месеца октобра говорила је Лела Петровић, стручна сарадница у Секретаријату за здравство, социјалну политику и друштвену бригу о деци.

У оквиру пројекта, расписан је ликовно-фото-литерарни конкурс, који има за циљ подизање свести младих и шире јавности о узроцима настанка и последицама трговине људима. Аутори су своје радове достављали Црвеном крсту Крагујевца, у периоду од 10.10.2013.до 28.10.2013.године. Конкурс је намењен младима узраста од 15 до 30 година старости. Најбољи радови ће бити коришћени за даље едукације и информисање о трговини људима.

На конференцији за штампу присуствовало је 19 лица.

Дана 16.10.2013.године одржан је стручни скуп за запослене у организацијама и институцијама које су потписале Меморандум о сарадњи. Скупу који је одржан у просторијама Црвеног крста, присуствовала су 73 лица.

Излог "Спорт Висион-а", у оквиру борбе против трговине људима

Радна група локалне крагујевачке мреже

Др. Јасмина Недовић члан градског већа за социјалну заштиту уручује признања на завршној свечаности у шопинг центру "Плаза Крагујевац"

Евалуација је спроведена анонимном анкетом: Присутни су доставили своје предлоге и сугестије путем Евалуационог листа. Њихово мишљење огледало се у следећем:

1. Присутни су задовољни покретањем теме о превенцији трговине људима, чиме је створена могућност да се више информишу о истој. Мотивисани су да конструктивно реагују и помогну другима.
2. Постигнуто је разбијање предрасуда о људима који су жртве трговине људима, без негативног етикетирања жртве.
3. Учесници подржавају едукацију млађег узраста деце.
4. Исказане су импресије везане за формирање Локалне мреже и тимским радом, кроз удружене капацитете институција невладиног и јавног сектора.
5. Примедба присутних односила се на непојављивање представника Правосуђа, тако да се стекао утисак да нису ни укључени у рад Локалне мреже. Сугерисано је сензибилисање Правосуђа за решавање проблема трговине људима.
6. Дата је сугестија да посебну пажњу у превенцији треба посветити деци, с обзиром на то да судецa потенцијалне жртве трговине људима.
7. Присутни су похвалили организаторе семинара, имајући у виду да је стручно и професионално одрађен, као и излагаче на скупу и избор теме.

8. Дата је сугестија да се комплетан промотивни материјал, презентација инспектора Полицијске управе, видео клипови и плакати, у складу са материјалним могућностима, доставе свим основним школама.

9. Изнета су очекивања да се изнесу ставови и искуства НВО сектора и самих жртава трговине људима. НВО „Атина“ је неколико година уназад то применила и постигнута је велика ефикасност у комуникацији са аудиторijумом.

Дана 18.10.2013.године обележен је Европски да борбе против трговине људима, у оквиру кампање Црвено звоно“.

Црвени крст Крагујевца је и ове године организовао уличну манифестацију у којој спроводи свој препознатљив програм Превенције трговине људима, а у плану је и одржавање информативних радионица, организовање трибина и пројекција филмова. Активисти Црвеног крста Крагујевца су у временском интервалу од 12.30 до 14.сати у центру Града делили лифлете са упозоравајућим материјалом за превенцију трговине људима и дали савете грађанима.

Акцију је пропратила Телевизија Крагујевац, у оквиру емисије „Хроника“, као и „Радио Браво“, у емисији водитељке Нине Недељковић, која је емитована уживо.

Дана 23.10.2013.године одржана је едукација за чланове Ученичких парламената и за професоре Грађанског васпитања, у просторијама Црвеног крста Крагујевца. Едукацији су присуствовали ученици узраста 11-19 година, што је отежало излагање материје, али су присутни својим доласком утицали на публицитет теме у медијима. Све школе су изразиле интересовање за вршњачку едукацију у области превенције, као и да се целокупан програм Мреже имплементира у школама као програм превенције.

Едукацији су присуствовали представници свих школа у Крагујевцу, укупно 150 професора и ученика, од којих је анкетирано њих 116, с обзиром на то да су поједини учесници са закашњењем приступили едукацији.

Координатор промоције Локалне мреже, Сања Палибрк и координатор Програма за превенцију трговине људима, Светлана Волкановска - Ђокановић, гостовали су у Јутарњем програму Телевизије Крагујевац, када су говорили о раду Локалне мреже и њеним активностима.

Сања Палибрк је била гошћа у инфо-програму Радија „Браво“.

Евидентирано је да су у пројекту учествовали чланови Ученичких парламената узраста седмог и осмог разреда као најмлађи, што потврђује чињеницу да је кампања имала јак одјек, па су на предавање дошли и ученици који су млађег узраста и не припадају очекиваној вршњачкој групи.

Предавања за стручњацима

Ученици који су присуствовали едукацији су, пре предавања инспектора Радовановића, попунили „улазну“, а након едукације „излазну“ анкету, у циљу истраживања у којој мери су ученици упознати са проблемом трговине људима.

Анкетирање је спроведено према полу, узрасту и школи коју ученици похађају.

Дана 30. октобра 2013. године одржана је Завршна свечаност пројекта у Шопинг центру „Плаза Крагујевац“, у којој су посетиоце забављали чланови музичких група „Човек без слуха“, „Дебела Ненси“, „Освајачи“, који су наступали под називом „Веселе 80-те“.

Комисија за избор најбољих радова ликовно-литерарног конкурса „Стоп модерном ропству“, прегледала је пристигле радове ученика и донела одлуку о додели награда чији су радови проглашени најбољим. Конкурс је имао за циљ да подигне свест младих и шире јавности о узроцима настанка и последицама трговине људима.

Конкурс је био намењен узрасту младих од 15 до 30 година.

Програм Завршне свечаности водила је Др Гордана Дамјановић, П. Р. Дома здравља у Крагујевцу.

На постављеним штандовима у шопинг центру „Плаза Крагујевац“, волонтери Црвеног крста Крагујевца делили су посетиоцима скупа промотивни материјал који је коришћен током реализације пројекта, у виду лифлета, оловака и балона.

За потребе пројекта извршена је набавка и одштампано 30 мајица.

Одштампано је 200 налепница са логотипом и оловке које су дељене грађанима на Завршној свечаности, као и током реализације претходних активности.

Едуковани волонтери Црвеног крста Крагујевца су у делу излога продајног објекта „Sport vision“, изложили лутке које на симболичан начин представљају жртве трговине људима.

Циљ ове поставке која се традиционално спроводи више година уназад је да скрене пажњу јавности на озбиљност друштвеног проблема

трговине људима и укаже на начине превенције.

Након овог догађаја, уследила је паралелна активност Канцеларије за младе-представа „Модерна Пепељуга“ коју је финансирао Град Крагујевац.

Чланови ученичких парламената били су директно укључени у реализацију представе, тако да је изостало присуство многих позваних чланова на Завршној свечаности. На Завршној свечаности пројекта, уручене су награде најбољим младим ствараоцима на литерарно-ликовном конкурсима на конкурсима „Стоп модерном ропству“, медијима и институцијама, који су у октобру-месецу борбе против трговине људима дали значајан допринос борби против ове врсте модерног ропства

На конкурсима „Стоп модерном ропству“, у области ликовног стваралаштва, прву награду освојио је ученик IV разреда Прве крагујевачке гимназије, Срећко Андријанић, који је и члан Ли-

првонаграђених ученика, обезбедио је и специјалну награду-бесплатно летовање на Охриду.

Захвалнице и поклон-мајице је у име Града Крагујевца и Локалне крагујевачке мреже уручила Др Јасмина Недовић, члан Градског већа за социјалну политику и друштвену бригу о деци, и то:

1. Инспектору Полицијске управе у Крагујевцу, Славиши Радовановићу,
2. Шопинг центру „Плаза Крагујевац“,
3. Медијском порталу „Шумадија Прес“,
4. Радио-Телевизији Крагујевац,
5. Радију „Браво“
6. Телевизији „Канал 9“,
7. „Sport-vision“-у

Инспектору Полицијске управе у Крагујевцу, Зорану Ђулчићу и члановима музичке поставке „Веселе осамдесете“ уручене су поклон-мајице за допринос у реализацији пројекта.

Током реализације пројекта „Локалне заједнице у борби против трговине

Чланови ОТИ „Др. Елизабет Рос“ са инспекторима за борбу против трговине људима, Славишом Радовановићем и Зораном Ђулчићем

ковне секције Центра за младе. Одлучено је да се у овој категорији додели и друга награда, која је припала Александри Јовановић студенткињи Медицинског факултета. Најбољи литерарни рад послао је Милош Пантелић, ученик IV разреда Економске школе.

Сво троје су награђени вредним књигама, дипломама и мајицама, а Црвени крст, као један од оснивача Локалне мреже за борбу против трговине људима, за двоје

људима“, Црвени крст Крагујевца је успео да прикаже широј јавности и невладином сектору начин рада и могућности у вези са превенцијом трговине људима, то је била прилика да се прикажу резултати дугог и квалитетног рада Црвеног крста Крагујевца.

Ко познаје природу тај је и штити

Волонтерске маште за нове баште

Волонтерске маште за нове баште

Волонтерске маште за нове баште

Волонтерске маште за нове баште

Своје снаге и интересовања, усмерила је организација Црвеног крста Крагујевац на још једну област свог рада која је, чини се, недовољно развијена и помало запостављена – екологију и неговање еколошког начина живљења. На опште добро свих нас, Градска управа и њен ресор надлежан за ову област, пружио су подршку Црвеном крсту Крагујевац за реализацију два пројекта: „Волонтерске маште за нове баште“, и „Мали пројекат велике промене“.

ВОЛОНТЕРСКЕ МАШТЕ ЗА НОВЕ БАШТЕ

Реч је о јединственом пројекту који је реализовао Црвени крст Крагујевац, а финансирао Градска управа за заштиту животне средине и одрживи развој града Крагујевац. Јединственост се види још у наслову, јер се захваљујући машти и креативности волонтера (ово последње подразумева радно ангажовање без надокнаде) долазило до нових,

лепих и уређених башти, дворишта и окружења у којима бораве усамљена и стара лица, неспособна да их сама одржавају „уредним“.

Циљеви пројекта

Општи и специфични циљеви овог пројекта тичу се: промоције, унапређење и заштите животне средине кроз јачање еколошког активизма грађана Крагујевац, као и промоције здравих стилова живота, очувања менталног и физичког здравља грађана, неговања међугенерациске сарадње, неговање солидарности и хуманости, побољшања квалитета живота старијих и усамљених грађана Крагујевац и стварања здравијег, лепшег и пријатнијег окружења за живот.

Имали смо циљ и точак се покренуо. Старији и искуснији волонтери су едуковали младе о уређењу башти, гајењу и неговању баштенских биљака, а потом су заједно обилазили старије, усамљене суграђане и

планирали уређење њихових башти (15). Усамљени и често полупокретни грађани су их лепо прихватили, не само због тога што ће им неко помоћи, већ, често, због тога што ће имати са ким и да разговарају и искажу своје жеље, да се похвале како су они некада уређивали своје баште. Свака башта је била посебна животна прича. Дирљив је био поновни сусрет старог вишегодишњег волонтера са „знаком Црвеног крста“, односно са неким кога не познаје али му дубоко верује и зна да је добар човек јер носи тај знак и зато му отвара врата у пуштага у свој дом. Примали смо топле загрљаје, миловања, захвалности и често гледали сузе које клизе низ наборана лица. Некима смо били „лек за душу“, јер их је живот самleo и сад, пошто воље немају, имају само једну жељу, да муку олакшају причајући је другима. Дешавало се да смо понекад само разговарали са усамљенима, некима и једини отворили капију. Али смисао овог

пројекта и његови резултати управо у томе и јесу, можда баш у томе – немерљивом. Било је и много лепих тренутака, када су старији заборављали на своје болести, године живота и проблеме. Понесени радом због лепог дружења и лепих башти, уз кафу, колачиће и песму, причали су младима како да их очувају за своју децу, брак, а све савете су млади пажљиво слушали, уживајући у топлини старијег гласа.

МАЛИ ПРОЈЕКАТ ВЕЛИКЕ ПРОМЕНЕ
Циљеви овог пројекта били су: промоција, унапређење и заштита животне средине кроз јачање еколошке свести и активизма младих, преношење теоријских и практичних знања и искустава експерта из Немачке младим активистима (будућим вршњачким едукаторима) заинтересованим за област екологије, узајамна размена искустава и знања, подстицање међународне сарадње, развијање еколошког активизма, стварање здравијег и пријатнијег окружења за живот и боља информисаност шире друштвене заједнице о значају очувања животне средине. Из поменуте реализације, Црвеном крсту Крагујевца је припало задовољство да у периоду од 13. до 17. октобра 2013. године угости господина Ахима Римана, еминентног стручњака невладине организације "ЈАНУН" из Хановера (Немачка).

Током свог боравка у Крагујевцу, господин Риман је, реализујући креативне радионице и предавања на начин на који се реализују и у Немачкој, обрадио следеће теме: „Ко познаје природу, тај је и штити“, „Доживети природу свим чулима“, „Климатске промене, глобално загревање и наша свакодневна потрошња“, „Конзум – човек“, „Гло-

балистичко – критички обилазак града преко наших потрошачких навика“ и „Заштита животне средине у школама“.

Радионицама и предавањима који су организовани у Црвеном крсту, Великом Парку и центру града, присуствовало 55 заинтересоване активисте и волонтере, (за 1/3 више од планираног броја), а неретко су се укључивали и пролазници, који нису крили радозналост за интересантне активности.

Све активности пратила је Телевизија Крагујевац и емитовала у еколошкој емисији „Стаклено звоно“.

О својим искуствима у раду са младима Крагујевца, очекивањима и оствареним резултатима, као и даљим плановима о сарадњи са Црвеним крстом, за овај број часописа, говорио нам је поменути стручњак из Немачке, г-дин Риман.

Уживајте читајући интервју са њим.

Господине Риман, сада сте већ недељу дана гост у Крагујевцу, како Вам се допада код нас?

Ахим Риман: Од 2002. до 2006. сам пет пута посетио Крагујевац и срећан сам што сам после толико дуго времена поново овде. Радионица је одлично организована, учесници су били изузетно мотивисани и Црвени крст се беспрекорно бринуо о мени.

За мене су ових недељу дана били дивни.

Да ли Вас је нешто изненадило у току ове радионице?

Ахим Риман, еминентни стручњак еколошке организације "ЈАНУН" из Хановера

Ахим Риман: Оно што ме је изненадило је велики ангажман овдашњих људи. Доста учесника радионице се и сами ангажују у заштити животне средине. Они улажу пуно времена и енергије како би остварили нешто позитивно. Мислим да је то одлично, нарочито у земљи у којој су људи суочени са свакодневним бригама и морају да се сналазе како би финансијски „испливали“. Нарочито ме је одушевило позитивно расположење код сарадника и волонтера у Црвеном крсту. Они су сви веома мотивисани и ангажовани и имају пуно идеја. Одмах се може приметити да у Црвеном крсту влада живахна атмосфера и да се овде покреће пуно позитивних ствари.

Према свему томе имам најдубље поштовање.

Организација, коју сте основали још као ђак и за коју сада радите, зове се ЈАНУН?

Предавање А. Римана

Практичан рад у природи

Практичан рад у природи

Заједничка фотографија на крају пројекта

Ахим Риман: Осамдесетих година је у Немачкој заштита животне средине постала јако важна тема.

Реке су биле затроване, шума је изумрла због издувних гасова, а земљиште је било препуно хемикалија. Тада је пуно младих размишљало да се нешто мора учинити против оваквог стања. Зато смо моји пријатељи и ја још као тинејџери основали удружење које се залаже за заштиту животне средине. Исто то радимо и данас, јер иако се пуно тога у међувремену поправило, још увек има доста посла.

ЈАНУН је скраћеница од пуног назива удружења: „Мрежа за активирање младих у заштити животне средине и очувању природе“ („JugendAktionsNetzwerk Umwelt und Naturschutz“)

У једној од радионица је било речи о томе како деца треба да одлазе у природу. Због чега би требало да то чине?

Ахим Риман: Да, уколико људи одлазе у природу, онда се и осећају добро. Истраживања су показала да 62% немачке деце сматра да је природа најбоље место на коме могу да се опусте. 42% деце је изјавило да могу најбоље да размишљају док се налазе у природи. Разлог за све то је чињеница да ми као људска бића желимо истовремено две ствари које, међутим већином не иду заједно. Ми желимо промене, стално нам је потребно нешто ново. С друге стране потребна нам је свакодневна рутина, оно што нам је јако добро познато. Идеалан случај представља комбинација оба ова елемента и управо ту комбинацију нам нуди природа. Нпр. неко има своје кад неко омиљено дрво у природи и редовно одлази до тог дрве-

та. Препознаје га, јер је то једно те исто дрво. Па ипак, то исто дрво се стално доживљава другачије. Боја лишћа се мења, понекад нека птица пева у његовој крошњи, понекад му шуми лишће на ветру, понекад је сасвим тихо. Управо у овом примеру се оно што је рутина и добро познато сусреће са новим, и због тога је за нас здраво да одлазимо у природу.

И сам филозоф Фидрих Ниче је пре дуго времена рекао: „Ми волимо да будемо у природи, јер природа нема никакво мишљење о нама“. Ово је по моме мишљењу јако паметна изјава.

Ниједно дрво се не интересује да сам добро обучен или не, да ли имам добру фризуру, да ли сам дебео или мршав. И то је такође оно што нас смирује у природи. Најзад, ми који се ангажујемо мислимо и да онај који проводи доста времена у природи, има веће поштовање према њој и већу жељу да је заштити.

У свом раду се такође бавите и темом глобализације. На који начин је глобализација повезана са заштитом животне средине?

Ахим Риман: Ми свакога дана имамо посла са глобални производима, на пример: носимо фармерице, пијемо кафу, поседујемо мобилни телефон и тако даље. Сви ови артикли се произведе у страним, најчешће јако сиромашним земљама. Исто тако и сировине потичу из ових земаља. Врло често се производња у њима одвија у јако лошим еколошким и социјалним условима. У ствари, сваком куповином ових производа ми аутоматски подржавамо израбљивање човека и природе. Зато желимо да што је могуће више људи зна због чега су ови произво-

ди проблематични, како би се створио притисак на велике концерне и како би они побољшали услове производње.

Можете ли да нам наведете један пример?

Ахим Риман: Патике у Немачкој коштају у просеку 100 евра. Они међутим, који те исте патике шију у Камбоџи или Вијетнаму зарађују у просеку 0,40 евра по пару патика. Да би у својим земљама живели иоле пристojно потребно, им је да зарађују 0,74 евра по пару. Морамо дакле да се запитамо, ко шта може да учини како би ови људи од укупно 100 евра добијали само 0,34 евра више него до сада.

Заправо то не би требало да представља никакав проблем – јер шта су на крају крајева 34 центи у поређењу са 100 евра.

Радионице које сте Ви водили су биле све време јако интерактивне. Учесници су морали да и сами пуно тога испробају и да о томе дискутују. Због чега Вам је ово важно?

Ахим Риман: Постоји једна лепа кинеска изрека коју сам узео за начело мог педагошког рада и којом бих волео да Вам одговорим на ово питање:

„Оно што човек чује, то и заборави. Оно што човек види, то можда запамти. Оно што човек види и чује, то углавном запамти. Оно што човек сам каже, то највероватније и запамти. Оно што човек сам уради, то и разуме“.

Заштитимо децу у саобраћају

Много је акција Црвеног крста које су током 2013. године испуниле неки значајни јубилеј. То је заправо доказ да је акција одржива, квалитетна и корисна, а нама мотив више да се за сваку наредну још боље припремимо и боље слушамо потребе окружења. И акција "Заштитимо децу у саобраћају" је једна од њих јер је Црвени крст Крагујевца у сарадњи са Црвеним крстом Србије реализује пуних 30 година. Стални партнери су реализацији нам Станица саобраћајне полиције Полицијске управе Крагујевац и образовне институције, а на опште добро свих, бројни нам се пријатељи придружују. У 2013. години, у периоду од 9. септембра до 15. октобра, са нама су били и: ЈКП „Паркинг сервис“, Предузеће за

саобраћају како би се што безбедније кретали. Успео је да на забаван начин приближи деци Полицију, а за узврат је виђао насмејана дечија лица. Деца су имала прегршт питања и доживљаја која су желели да поделе са нама. Најинтересантнији тренутак је био, када је девојчица након приче о правилном преласку улице устала и рекла да она и њена мама морају да ујутру прелазе на црвено иначе касне у вртић.

Овом акцијом је у 2013. години обухваћено 1689 ученика I разреда, 109 ученика од II - IV разреда и 1297 предшколаца.

Након завршетка акције у вртићу „Зека“ је за родитеље, васпитаче и

који је заправо реализатор акције испред Полицијске управе већ годинама уназад и који овај „посао“ заиста ради са пуно љубави, стрпљења, разумевања и воље.

У акцији „Заштитимо децу у саобраћају“, на крају свог предавања, полицајац позива предшколце да му поставе питања која имају, а онда устаје девојчица и пита: „Хоћете ли Ви да дођете на моја рођендан“?

Полицајац Милан Љубисављевић, дирнут искреношћу лепе девојчице, се захваљује и обасипа је комплиментима, сугеришући јој да му се следеће године, кад буде радио предавања за првачиће, а она буде ученик I разреда, обавезно јави.

„Хоћу, али ја немам Ваш број телефона“, рече малена.

У истој акцији, у сред предавања, пошто је децу позвала да могу да је прекину у излагању кад год желе и питају је шта им није јасно, високо и нестрпљиво подигавши два прста, јавља се један дечак и пита трудницу која излаже причу о Црвеном крсту, следеће:

„Извините, а шта вам се десило са стомаком“?

**ВОДИЧ ЗА ПЕШАКЕ
ПАМЕТНО НА УЛИЦИ
ПЕШАЦИ ОПРЕЗ!**

Пешаци су у неправедном положају у односу на све остале учеснике у саобраћају. Нису увек видљиви возачима, поготово возачима великих камиона и аутобуса, а уколико дође до незгоде са возилима, готово да немају никаквих шанси да избегну тешке последице. Зато пешаци морају да буду врло пажљиви и да никад не ризикују у ситуацијама када деле пут са осталим возилима, посебно великим, попут камиона и аутобуса.

У ПЕРИОДУ ОД 2001. ДО 2012. ГОДИНЕ У СРБИЈИ ЈЕ НАСТРАДАЛО УКУПНО 44.519 ПЕШАКА, 2.813 ПЕШАКА ЈЕ ИЗГУБИЛО ЖИВОТ, 13.306 ЈЕ ДОЖИВЕЛО ТЕШКЕ ТЕЛЕСНЕ ПОВРЕДЕ, А ЊИХ 28.400 ЈЕ ЛАКШЕ ПОВРЕЂЕНО.

Пешаци најчешће страдају у саобраћајним незгодама са обарањем или гажењем пешака. Од укупно 37.559 саобраћајних незго-

Милан Љубисављевић дугогодишњи сарадник Црвеног крста Крагујевца и реализатор акције "Заштитимо децу у саобраћају"

производњу, промет и обуку возача „Дуга“, перионица „Profi delfin d.o.o.“ Одржана су 102 предавања, конципирана тако да су започињала разговором и причом сарадника о Црвеном крсту, прилагођеном узрасту деце, а за циљем да код њих развије осећај за хуманост, солидарност и личну хигијену (прање руку, зубића, превенција пандемије од вируса новог грипа), неговање здравих стилова живота. Цртани филм „Помоћко“ је средство којим се служимо а који код малишана буди солидарност. Малишанима је и ове године представник Полиције помогао да усвоје знања из области понашања у

децу одржана завршна свечаност коју су отворили малишани позоришном представом на тему безбедности у саобраћају. Након рецитовања, играња и певања, уследило је уручивање награда за малишане који су победили на конкурс литерарних радова. У Црвени крст је пристигла 144 рада из 13 вртића, награђени су: по један рад из сваког вртића са пакетом школског прибора и још додатна 3 рада деце из сеоских средина.

Не можемо а да, захваљујући се сарадницима и пријатељима акције, посебно не апострофирамо саобраћајног полицајца Милана Љубисављевића,

да које су се догодиле током 2012. године, чак 2.813 незгода узроковано је обарањем или гажењем пешака.

Претежни кривци за саобраћајне незгоде са пешацима су возачи моторних возила. Ипак, пешаци неретко својим непрописним понашањем доводе до ситуација у којима сами страдају. Тако су грешкама пешака у 2012. години изазване 694 незгоде, у којима је њих 24 погинуло, а 585 било повређено. У овим незгодама погинуло је 6, а повређено 551 дете.

НАЈУГРОЖЕНИЈИ

Најугроженија старосна категорија пешака у саобраћају у Србији су старији од 65 година. Чак преко половине погинулих пешака у претходној години било је старије од 65 година.

КУДА СЕ ТРЕБА КРЕТАТИ ?

За кретање и прелазак преко улице користе тротоаре и пешачке прелазе свуда где постоје. Веома је важно да обратите пажњу на саобраћајне знакове, као и да будете довољно удаљени од коловоза док се крећете или чекате да пређете улицу. Камиони и аутобуси често приликом скретања праве велики лук и тада једним својим делом могу прећи и преко тротоара. Зато је неопходно да сте увек сконцентрисани и опрезни.

„МРТВИ УГЛОВИ“ ВОЗИЛА

Увек када се налазите у близини моторних возила морате водити

рачуна о тзв. мртвим угловима. То су ситуације у којима возачи нису свесни вашег присуства, јер нису у могућности да вас виде. Тада једино од вас зависи да ли ћете одреаговати да до незгоде не дође.

ЗАУСТАВНИ ПУТ

У саобраћају свакако да најпажљивији морате бити приликом преласка улице. Иако очекујете да ће возачи зауставити своје возило да вас пропусте на пешачком прелазу, може се десити да вас они не уоче на време или да не буду у стању да се благовремено зауставе. Запамтите – камиони, аутомобили, мотоцикли и бицикли имају различите карактеристике приликом заустављања. Тако су и њихови зауставни путеви различити. Камионима и аутобусима је потребно много више простора да се зауставе од путничких возила. Стога је увек безбедније да улицу пређете након проласка камиона или аутобуса, јер се може догодити да чак и ако вас возач уочи можда неће моћи да благовремено заустави своје возило.

ВИДЉИВОСТ

Носите светлију или одећу са рефлектујућим детаљима. Облачењем на овај начин створићете безбедније услове и за вас и за возаче. Када се крећете ноћу, обавезно носите рефлектујући прслук, јер пешаци најчешће страдају у ово доба дана. Поред тога, и закон вас на то обавезује.

Професионални возачи врло често воze ноћу, а уколико се не обучете на начин да будете видљиви, можете доћи у опасност да вас возач камиона неће уочити. Још један добар начин да будете видљиви ноћу је да понесете батеријску лампу.

ИАКО СЕ СМАТРА ДА ЗА ПЕШАЧЕЊЕ НИЈЕ ПОТРЕБНА БИЛО КАКВА ОБУКА, ИПАК ПОСТОЈЕ САВЕТИ КОЈИХ СЕ ТРЕБА ПРИДРЖАВАТИ ДА БИ СЕ ИЗБЕГЛЕ РИЗИЧНЕ СИТУАЦИЈЕ.

- Планирајте своју путању до циља.
- Увек користите обележене пешачке прелазе.
- Пре преласка улице добро проверите да ли наилазе возила.
- Не претрчавајте улицу. Возачи тешко могу да реагују на вашу изненадну појаву на путу.
- Будите посебно обазриви када прелазите улицу или пут са више саобраћајних трака.
- Немојте користити мобилни телефон док прелазите улицу.
- Скините слушалице док прелазите улицу, не угрожавајте своју безбедност.
- Немојте конзумирати алкохол и дрогу, јер њихово дејство вас као пешака ставља у повећани ризик.
- Никада не прелазите преко аутопута - аутопут није за пешаче.
- И најважније – ПОШТУЈТЕ САОБРАЋАЈНЕ ЗНАКОВЕ!

Аутор - Агенција за безбедност саобраћаја

Кутак за квалитетније старење Кутак за инспирацију, креативност и љубав

У ГРМУ ИМЕЛЕ

Додир твоји распламсаше немире у мени.

Имела нас у грму скривала, повијене к'о бршљан зелени.

Китио си ме маслачком и плавом вероником, а ја дрхтала крај тебе к'о пред небесником,

Носећи крст судбине са зебњом великом.

Росом небеском прао си ми косу и умивао лице.

Опијена, пробуђена к'о жена, лебдела сам к'о на ветру птице,

Спремна да земаљске дане делимо до последњег трена.

Истину болну суђаје објавише „Срећа ваша нек' је сатрвена.“

Ћук злокобни тада се огласи: „Срешћете се космосу, изнад времена“.

Жижа Марковић

"Првим доласком у Кутак осетио сам снажну жељу људи да устану против заборава, тог расплинутог облика туге и људске површности. У овима је снажан, дирљиви облик стваралачке пажње. Одабиром ликовне секције њени чланови су показали своја искрена осећања и ликовну енергију. Зато сам ја ту. Свестан своје преузете хуманистичке одговорности са мисионарском ревношћу и наоружан племенитим оружјем (наравно то су четкице, боје, платна) приступио сам овом послу, о чему говорим и изложени радови.

Др. Јасмина Недовић честита први рођендан "Кутку"

Победници турнира у шаху

Гости из Пирота

Посета Врбасу

Свака чланица ликовне секције има свој стил, своје боје, своју светлост, своје мотиве, свој израз и када све то скупите на једном месту добијате чисту поезију. Нису оне једине. У Кутку има још талентованих душа.

Порука осталим члановима Кутка за 2014. годину

Тешка су времена, много је ружног око нас и зато људима треба пружити нешто лепо. Уметност сликања је лековита.

Побољшајте квалитет живота терапијом сликања и тиме ћете сигурно побољшати физичко, психичко, емоционално здравље и решити многе проблеме, своје понашање, осећања, стрес, самопоуздање.

Таленат вам апсолутно није потребан и зато немојте да се плашите да се изразите кроз уметност сликања. И то ће бити откриће за многе. Запамтите није циљ да створите ремек – дело, већ да помогнете сами себи."

Руководилац ликовне секције
ЉУБИША ЈЕЛИЋ ПИНКИ

"Колико пута сами себи поставимо препреке, разлоге, зашто нешто не можемо? Године се лепе једна за другу, сустижу и прстижу једна другу, а препреке имагинарне и даље стоје. Али?! Када се добри људи сложе, све препреке падају пред нама. Наше и ваше године нису препрека да свако доба буде доба поштовања за све године.

Захваљујући жељи и доброј организацији домаћина, Црвеног крста Крагујевца, гости пристигли из Београда, групе самопомоћи старијих суграђана, у организацији ХХУ «Хлеб живота» и Црвеног крста Савски венац, имали су прилику да проведу пријатно време у дружењу и упознавању са активностима те организације.

Окупљање полазника ове животне екскурзије, јер живот јесте екскурзија и леп је кад су нам сапутници људи који нас испуњавају лепим осећањима, почео је на железничкој станици у Београду чекајући аутобус. Баш контраверзно, на железничкој станици чекамо аутобус! Али не као у филму «Балкан експрес» који је пут-

нике довео до страдања од шрапнела фашистичких бомби, већ је наше одвео и у крагујевачку Тополовницу која је ову земљу, лијући железно, штитила од разних силника. А шта је силније од песме коју смо донели у Крагујевац, нашим пријатељима, који нас тако топло примише.

Пут до Крагујевца прошао је као трен. Сачека нас широки осмех и раширене руке. После упућених лепих речи једни дугима, поче наше целодневно дружење. Припремљени програм нас, гостију из Београда, био је препун нота, хорских гласова праћених инструменталистима, које су покренуле и слушаоце да се придруже песми и игри. Музичке нумере су се ређале на тренутак прекидане рецитовањем дивних стихова старијих суграђана, драмским минијатурама и бравурама корисника програма група самопомоћи, који се дешавају у окриљу ХХУ «Хлеб живота» и Црвеном крсту Савски венац, а у Кутку за квалитетније старење Црвеног крста Крагујевца.

Домаћини су нам приредили незабораван дан у Крагујевцу. Посетили

смо Тополивницу, Шумарице, сетили се добрих и тешких дана који се лакше подносе кад смо заједно и нисмо сами. То су осетили сви који су учествовали у овом дану који је заобилашао препреке.

Поштујмо године старијих и уклањајмо им препреке како би им животни пут, данас њихов а сутра наш, био још сигурнији.

Дружење се наставило уз заједнички ручак приређену Црвеном крсту Крагујевац. Осмех који није силазио са лица говори о потреби да се овакви сусрети наставе и у будуће."

*Драгана Радовановић
Сарадник за акције
Координатор Програма бриге о
старијима
Црвени крст Савски венац*

У оквиру Програма бриге о старијима, волонтери и чланови Кутка за квалитетније старење и чланови група за самопомоћ, били су изузетно активни и ангажовани у великом броју разноврсних активности:

- У сарадњи са младим волонтерима ОТЈ «Др Елизабет Рос» реализовали

су више едукативних радионица, сређивали баште старим и изнемоглим лицима, дељењем лифлета обележили 15. јуни – Међународни дан борбе против насиља над старијима и заједно реализовали акцију «Корпа доброте»,

- Одлазили на терен и мерили притисак и ниво шећера у крви,

- Обилазили кориснике Геронтолошког центра,

- Организовали хуманитарне акције, примали и уручивали донације,

- Обележавали све значајне датуме и рођендане,

- Заступали интересе старијих кроз кампање као подршка усвајању Конвенције УН о заштити старијих лица и учествовали у акцији ТВ Б92 «65+», чији је циљ обезбеђење средстава за побољшање услова и квалитета живота старијих,

- Учествовали на Фестивалу стваралаштва старих од 1. до 7. септембра и освајали награде,

- Одлазили на излете у Борач, Страгаре, Тречу и Мрчајевце,

- Дружили се са вршњацима из ХХУ «Хлеб живота» из Београда и Црвеног крста Савског венца,

- Размењивали искуства у узвратној посети групи за самопомоћ из Врбаса, дочекали чланове Дневног центра из Пирота, били на отварању Дневног центра у Инђији,

- У складу са интересовањем већине чланова Кутка за квалитетније старење организовали читав низ креативних радионица, контроле здравља, едукативне и видео – презентације, спортске и забавне активности,

- Дочекивали су госте: високог представника Међународне федерације Црвеног крста и Црвеног полумесеца, господина Гетачев Таа и стручног сарадника за међународне односе у Црвеном крсту Србије Љубомира Миладиновића и Палестинског конзула,

- Поводом обележавања Дана примирја у Првом светском рату,

Мр. Надежда Сатарих - Amity, донирала је пелене за одрасле

Отворен и трећи центар у Инђији

Посета 2-дина Гетачев Та, функционера М.Ф. Црвеног крста

Ахим Ршман чита приручник за бригу о старијима

одали су почаст британским лекаркама и медицинским сестрама, које су страдале лечећи српске војнике, а 21. октобра положили венац на хумку стрељаним ђацима у Шума-рицама.

- Посебно би смо истакли обележавање прве годишњице постојања Кутка за квалитетније старење 17. децембра, када је било присутно око 130 чланова и гостију. Након видео – презентације активности које је Кутак за то време развио, присутнима се обратила др Јасмина Недовић, члан Градског већа истакавши колико је важно да постоји овакав вид активности намењен старијима и том приликом уручила поклон – апарат за мерење притиска. Кутак је тада добио и вредну донацију у књигама, дар штампарије «Графостил». Подршка и честитке су стигле и од стручних сарадника Црвеног крста Србије др Милутина Врачевића и Наташе Тодоровић.

БРИГА И НЕГА ЗА СТАРИЈЕ ОСОБЕ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

У оквиру овог програма објављен је комплет алатки за невладине организације, локалне власти и пружаоце услуга у домену бриге за старије особе

Овај комплет алатки објавили су Yanos Public Health Foundation и Црвени крст Србије у сарадњи са експертима фондације Avoord Zorg & Wonen (Холандија) у оквиру пројекта „Брига заједнице за старије“, који финансијски подржава програм социјалне трансформације (MATRA) холандског Министарства спољних послова.

Аутори Приручника су: Daina Toleikyte, Noelle Oostdam, Natasha van Kats-Derne (Холандија), Наташа Тодоровић и Милутин Врачевић (Србија).

Овој Приручник је заправо практични водич, заснован на карактеристикама дневних центара у Крагујевцу и Пироту, а информације су лако доступне и употребљиве и у другим крајевима земље.

У Приручнику су дати сви документи који се односе на:

1. Развој капацитета потребног за пружање услуга на нивоу заједнице
2. Дневни центар за бригу о старијим лицима

Место у истом, заузеле су поруке и изјаве гостију и чланова Кутка за квалитетније старење при Црвеном крсту Крагујевац:

„Веома је важно да пренесемо поруку да је битно за појединце, за старије особе да узму активно учешће у друштву. Они имају доста искуства и доста знања које могу да пренесу. Драго ми је да данас видим и старе и младе како раде заједно“.

*Н. Е. Laurent L. Stokvis Amasador, Амбасада Краљевине Холандије у Београду
Обраћање амбасадора приликом посете Кутку за квалитетније старење (31. јануар 2013).*

„Овде сам нашла свој кутак где ми је јако лепо и где ми не силази осмех с лица и нисам дозволила да ми сива боја, која је иначе лепа, превлада у животу“.

Тодорица Игњатовић, учитељица у пензију

„Овде су људи који су врло затворени у својим кућама и ја имам обичај да са хармоником идем од стола до стола и где видим да неко зна мало да пева, ја га осоколим да настави“.

Проф. др физике ПМФ-а у пензију Росвита Тополац

„Овде се учимо да активно старимо, без пакости и туге у друштву“.

Милка Игњатовић, саветник „Дунав осигурања“ у пензију

Здрав начин живота

Остварен је циљ који гласио: Стварање услова за боље здравље Крагујевчана путем неговања здравих стилова живота и то едукацијама (пре свега младих) о превенцији различитих болести и болести зависности, о правилној исхрани и значају физичке активности.

Резултати:

- оспособљена 83 инструктора (вршњачка едукатора) за курсеве „Основи хигијене
- одржано 65 десеточасовних курсева за 1582 ученика 2. Разреда

- оспособљена 34 вршњачка едукатора за ширење знања о штетном утицају дуванског дима

Реализовани пројекти:

- регионална координација по пројекту „Контрола ТБ у Србији“

Крагујевачки полумаратон

А. Љубић дипл. фармацеут, говори о правилној употреби лекова

Др Сандра Живановић - предавање о остеопорози

Др. Стеван Китанић - предавање о меду

Пренеси здравље другима - едукација за вршњачке едукаторе

Пренеси здравље другима - едукација за вршњачке едукаторе

· реализован еколошки пројекат „Волонтерске маште за нове баште“;

· од стране Градске управе за заштиту животне средине и одрживи развој нам је одобрен пројекат „Мали пројекат велике промене“

· реализован део пројекта „Мали пројекат велике промене“ који подразумева реализацију креативних радионица у оквиру којих је стручњак из Хановера, Ахим Риман, обучио 55 едукатора за заштиту животне средине

· реализован пројекат „Пренеси здравље другима“ у оквиру којег је едуковано 17 вршњачких едукатора, ученика 6. разреда основних школа, који су за 372 ученика 6. разреда у својим школама организовали преношење знања обезбеђена подршка Градске управе за реализацију истог пројекта и у школској 2013/2014 години, као и за пројекат „Позитивно НЕ“

Адекватним активностима обележени следећи важни датуми и периоди:
31. јануар – Национални дан без дуванског дима

27. јануар – Европска недеља

превенције карцинома материце

Март – Месец борбе против рака

22. март – Светски дан вода

24. март – Светски дан борбе против ТБ

7. април – Светски дан здравља

11. мај – Недеља заштите уста и зуба

31. мај – Светски дан без дуванског дима

5. јун – Светски дан животне средине

26. јун – Светски дан против злоупотребе и кријумчарења дрога

10. септембар – Светски дан

превенције самоубиства 22. септембар – Дан без аутомобила

29. септембар – Светски дан срца

29. септембар – Трка за срећније

детинство – дистрибуција промотивног материјала

10. октобар – Светски дан менталног здравља

15. октобар – Светски дан чистих руку

16. октобар – Светски дан хране

18. октобар – Предавање о остеопорози

20. октобар – Учешће у крагујевачком полумаратону

24. – 25. октобра – Октобарски здравствени дани

30. октобар – Едукација за самопреглед дојке

Новембар – Месец борбе против болести зависности

1. децембар – Светски дан борбе против HIV/SIDE

Акције „Селу у походе“ организоване у 5 села (Грбице, Влакча, Пајазитово, Каменица и Букуровац), а поводом јубилеја – 30 година спровођења акције „Селу у походе“, централна акција је била у селу Влакча.

У акцијама је обављено:

150 прегледа опште праксе

387 специјалистичких прегледа

188 контрола гликемије

68 теренских прегледа Хитне медицинске помоћи

117 фармацеутских консултација са поделом помоћних лековитих средстава

114 оптометријских прегледа

10 анализа воде за пиће

5 здравствено-васпитних предавања

31 консултација из области

пољопривредне производње

5 предавања за трактористе и 5 за

ученике на тему безбедности деце у

саобраћају

уручено 4 признања за најуређеније

домаћинство

урађено 100 дератизација

У години јубилеја, 30 година реализације акција „Селу у походе“, а по Плану за 2013.годину, Црвени крст Крагујевца је од априла до новембра 2013. године, организовао и реализовао 5 акција „Селу у походе“ за житеље Грбица, Влакче, Пајазитова, Каменице и Буковорца. Акције су реализоване у сарадњи са осталим институцијама у граду, а уз финансијску подршку Градске управе.

У јубиларној години реализације, централна свечана акција „Селу у походе“ одржана је у Влакчи. Окупљеним мештанима, гостима, дугогодишњим волонтерима у акцијама „Селу у походе“ и екипи реализатора акције, обратила се поздравним говором секретар Црвеног крста Невенка

Богдановић, а посебно је било интересантно када су из својих сећања најзанимљивије догађаје из акција препричавали дугогодишњих волонтери. У знак захвалности за подршку, преданост и посвећеност овим акцијама Црвеног крста Крагујевац, појединцима и институцијама уручене су захвалнице: Добитници су:

Градска управа Крагујевца
Клинички центар Крагујевца
Дом здравља
Завод за хитну медицинску помоћ
Завод за стоматологију
Институт за јавно здравље
Центар за социјални рад
Апотекарска установа
Српско лекарко друштво
Саобраћајна полиција ПУ Крагујевца
Ватрогасно спасилачка јединица
Пољопривредна станица и
ОШ „Јулијана Ћатић“
Волонтерима:
Др. Драган Вуловић
Др. Љубиша Милојевић
Др. Богољуб Милосављевић
Др. Биљана Бранковић
Др. Драган Радовић
Проф. др Славица Ђукић Дејановић
Др. Зденка Караклајић и
Постхумно
Др. Миодраг Ђирић

Др. Олга Томић
Др. Бора Милићевић
Др. Милутин Томашевић

Да се присетимо - основни циљ акција је да се мештанима пружи основне здравствене услуге лекара опште праксе и лекара различитих специјалности, да се организују здравствено-васпитна предавања (едукације), да се помогну најугроженије породице и да се дају информације из области пољопривредне производње. Овим акцијама обухватају се и сви ученици и предшколци села (деца). У акцијама је Завод за стоматологију радио преглед зубића деце узраста од 1 до 6 година.

Евалуације показују да значај ових акција за село велики јер се откривају и/или дијагностикују болести попут: хипертензије, дијабетеса, астме, бронхитиса, реуматских обољења, а по процени лекара, прегледани се упућују на контролу хормона штитне жлезде. Откривани се деформитети кичме и лоше држање тела код деце, каријес сталних зуба, а код одраслих - срчана обољења и промене на дојкама. Испитивање исправно-

Табеларни приказ резултата акција „Селу у походе“

	Грбице	Влакча	Пајазитово	Каменица	Буковорца
Прегледа опште праксе - 150	14	60	35	15	26
Специјалистичких прегледа - 387	67	134	63	43	80
Контрола гликемије - 188	26	60	39	25	38
Терена ХМП за непокретне - 46	7	15	10	10	4
Пакета хране и хигијене - 50	10	10	10	10	10
Оптометријских прегледа - 114	14	28	29	14	29
Прегледа школске деце - 76	23	31	9	5	8
Консултација из области пољопривреде - 31	8	17	-	16	-
Пружено фармаколошких упутстава - 117	20	27	30	20	20
Узето узорака воде за анализу - 10+10	2+2	2+2	2+2	2+2	2+2
Урађено дератизација - 100	20	20	20	20	20
Избор за најуређеније домаћинство - 4	3/1	4/1	3/1	-	2/1

30 година акције "Селу у походе" -свечаност у Влачки

"Селу у походе"

"Селу у походе"

Како до доброг крвног притиска

сти воде је такође пракса, а значај достављања таквих информација за село је јединствен и велики.

ШТА ЈЕ ВИСОКИ КРВНИ ПРИТИСАК?

Ако је ваша очитана вредност конзистентно 140 са 90 или виша, током више недеља, вероватно имате високи крвни притисак.

ЗАШТО ЈЕ ВИСОКИ КРВНИ ПРИТИСАК БИТАН?

Ако је ваш крвни притисак преви-сок, он додатно напреже ваше срце и крвне судове. Како време пролази ,ово додатно напрезање може оштетити ваше органе .

Ако имате висок крвни притисак и не контролишете га, повећава се ризик од обољења срца и бубрега, а и уско је повезан са неким облицима деменције.

ШТА УЗРОКУЈЕ ВИСОКИ КРВНИ ПРИТИСАК?

За већину људи, не постоји појединачан узрок њиховог високог крвног притиска па се и не може дати једнозначан одговор.

Начин живота може да утиче на ризик од развоја овог проблема. Изложени сте већем ризику ако: не једете довољно воћа и поврћа; не једете превише соли; нисте довољно активни; имате прекомерну телесну тежину; или пијете превише алкохола .

Старост:
Како старите, ефекти нездравог начина живота се могу акумулирати и ваш крвни притисак се може повисити.

Породична историја:
Изложени сте већем ризику ако други чланови ваше породице имају, или су имали, висок крвни притисак.

Здрав начин живота за снижавање вашег крвног притиска

1. Једите мање соли!
Со утиче на пораст крвног притиска, тако је важно јести је мање што је мање могуће. Немојте додавати со вашој храни када кувате или када сте за столом.
2. Једите више воћа и поврћа
Унос воћа и поврћа помаже у снижавању вашег крвног притиска. Одрасли сваког дана треба да једу најмање пет порција воћа и поврћа.

3.Оставите алкохол
Алкохол утиче на подизање крвног притиска.

4.Одржавајте здраву тежину
Смањење телесне тежине, ако вам је потребно, ће помоћи у снижавању крвног притиска. Најбољи начин смањивања тежине је одабир више хране са ниским садржајем масноћа и калорија и повећање физичке активности. Ово се може постићи и без одласка на строге дијете. Поставите себи реалистичне циљеве.

5.Постаните активнији
30 минута умереног вежбања пет пута недељно помаже да одржите срце здравим и да снизите свој крвни притисак. Размишљајте о томе на који начин можете да budete активнији у свом свакодневном животу. Било која активност после које се осећате загрејани и благо задихани је идеална.

6.Оставите пушење
Пушачи имају двоструко већи ризик за појаву срчаног и možданог удара.

7.Редовне контроле здравственог стања и редовно узимање преписане терапије

МАЛА УПОЗОРЕЊА - ВЕЛИКА ПОМОЋ ЗА РОДИТЕЉЕ

Истичемо да ДЕЦА, ма колико била мала, не смеју никако бити САМА!

Наглашавамо нарочиту опасност - остављања бебе саме непосредно поред воде или у самој води ради редовног купања, јер она се може УТОПИТИ и у само неколико сантиметра дубине воде.

Такође, ризично је оставити малу децу без контроле да леже на фотељи, пулту, столу, кревету, без заштите, јер она се радо ПРЕВРЋУ и лако могу склизнути са висине и повредити се.

ЈАКО водити рачуна о односу БЕБА и ИГРАЧАКА са којима су у контакту!

Постоје многе играчке које су повезане неком ВРПЦОМ, па се врпца детету, неадекватним покретом, може наћи око врата и довести до смрти. Удаљеност врпце, ван домашаја детета, мора бити бар 15 см.

Такође, не смеју се стављати око врата деце разне огрлице, траке, канапи и све друго што их може довести у слично стање.

Не смеју се детету давати балони, тканине, пластичне кесе, неке кутије, које дете може навући на главу и угушити се.

Предмети не смеју бити ШИЉАТИ, ОШТРИХ и НАЗУБЉЕНИХ ивица којима се дете може убости, посећи, једноставно повредити. Ипак, ако до њих дође, поред пружене прве помоћи, дете мора код лекара.

Играчка треба да је таква да се не може ПРОГУТАТИ или УДАХНУТИ /аспирирати/.

Нарочито живот угрожавају удахнута зрна пасуља, до којих деца дођу поред својих бака које „требе пасуљ“, ставе га у уста, потрче и удахну. Кад се пасуљ нађе у трахеји, бронху, набубри, повећа обим и опструише дисање. Уз то не може да се искашље због ужег простора између гласница, па неретко доводи до смрти чак уз правилну прву помоћ и интервенцију адекватног специјалисте. Слична је ситуација код удахнутог кикирикија и других тела, чија ароматична уља надржајно делују на слузницу дисајних органа, која отиче и смањује пролазност ваздуха и последичне компликације. Водити рачуна о зрну трешње са коштицом, сувом грождју, кукурузном зрну, и другом, нпр. о кликерима, перлама, металним новчићима, тврдим бомбонима и сличним предметима. И они се након прве помоћи дефинитивно збрињавају лекарском интервенцијом.

Деца док ЈЕДУ не смеју говорити, смејати се, трчати и од оних који о њима воде непосредну бригу не смеју бити на то наговарани, јер у таквим ситуацијама, могуће је да дечји епиглотис ту храну спроведе уместо у једњак, што је нормално, у дисајни пут, што је веома опасно по живот детета.

Не давати деци играчке које су могу РАЗМОНТИРАТИ, нпр. аутомобилчиће, па се делови стављају у уста и могу прогутати или удахнути.

Страна тела, пасуљ, батерије ручног сата, кликер, могу деца стављати у нос

или уши, па некад кажу родитељима, некад не, те само непријатан мирис из носа или ува и друге компликацију указују на проблем. Не смеју их ОДСТРАЊИВАТИ родитељи и друга нестручна лица из носа, јер их могу погурати даље и довести до њиховог пасирања у ларинкс, трахеју, бронх и до изузетно опасног стања, а ако се неадекватно одстрањују из ува - до повреда спољашног ушног ходника и средњег ува, па затим до озбиљних операцијских захвата.

Указујемо на потребу да у оквиру стана, где се мало дете налази, све опасне ствари уклоне ВАН ДОМАШАЈА детета, нпр. средства за чишћење, флаше са пићима, лекови, које деца имитирајући старије покушају да пију, па дође до токсичких стања, али и ножеви, виљушке, оловке и друге шиљате и оштре ствари, којима се могу повредити. Штекере за струју покрити сигуронским поклопцима, како деца не би у њих увукла неку жицу или неке шиљате предмете и довеле до струјног удара.

Обезбедити шпорете, пећи, да се дете не опече. Посуђе са врелом храном, млеком, водом, које деца често повлаче преко себе и ненамерно се повређују.

Децу треба далеко држати од њих!

Ми смо свесни чињенице да ни издалека нисмо навели све опасности које на децу различитог узраста могу кобно деловати из спољне средине.

Хтели смо само, родитеље и оне који непосредно чувају децу, да упозоримо на ризике који вребају децу ако добро не воде рачуна о њој кад су у контакту са предметима, играчкама и елементима неке хране, као и у другим приликама. Јер, кад се они нађу у дечјим рукама, могу „ОТПУТОВАТИ“ у неодговарајуће органе, а и довести до тешких повреда, па онда, пружање прве помоћи (о којој овде није било речи) и комплетно лечење (које захтева другачију обраду теме) може бити веома сложено, па и поред оспособљености стручњака, поседовања медицинске опреме и адекватних хируршких сала, борба за живот се може завршити безуспешно.

А треба само мало више пажње и одговорности да до ових повреда уопште не дође!

Др. Љубиша Милојевић,
специјалиста ОРЛ

За родитеље је важно да имају знање о првој помоћи, које могу да стекну у Црвеном крсту

Писало се, читало се, препричавало се

Организација којој је мисијом предодређено да у својој локалној заједници буде један од главних актера на пољу успостављања и неговања социјалног мира, промоције здравља, едукације омладине и очувања животне средине, јесте Црвени крст. У нашој средини, наш Црвени крст то успешно остварује.

Судећи по оној девизи „што није записано-није се ни догодило“ и о томе колико су штампани и електронски медији о активностима и раду крагујевачког Црвеног крста објавили текстова и видео снимака, догодило се много у једној години пословања наше хуманитарне организације. Писали су штампани медији, најчешће новине Крагујевачке, о ангажовању и племенитости волонтера, хуманиста и добровољних даваоца крви, привлачећи пажњу читалаца насловима попут: *Бронзани омладинци*, *Велики број младих волонтера*, *Награда за Крагујевчане у оквиру пројекта „Промоција хуманих вредности“*, *Пружена рука немоћнима* (Волонтерске маше за нове баште), *Волонтирање у служби хуманости* (27 година ОТЈ Др Елизабет Рос).

Добровољно давалаштво крви је заузимало доста медијског простора, у коме су хероји хуманости истицани у први план и тиме постављани за узор. О вољи и броју даваоца, писано је следеће, чиме ће се Крагујевац поносити:

„У хладовини баште на ред је стрпљиво чекало 163 хуманих људи да да крв...

„Више од стотину Крагујевчана је у понедељак ујутру чекало да се отворе врата Службе за трансфузију крви Клиничког центра, како би својом крвљу помогли девојке тешко повређене у саобраћајној несрећи. Сlike масе која је похрлила да заврне рукав и да своју крв некоме кога не познаје, говори о томе да, упркос свим недаћама, наш народ још није отупео на туђу несрећу.“

Поред хуманих људи окупљених око неког одређеног интересовања а у корист грађана као што су нпр. добровољни даваоци крви, чланови ОТЈ Др Елизабет Рос, чланови Клуба 25, чланови Кутка за квалитетније старење и сл., неретко су новине представљали животне путеве волонтера попут Жике Ђорђевић и Радованке Андрић, у које је хуманост уткана као „лајт мотив“ и тиме мотивисале друге да их следе.

„Требало ми је да нешто почнем да радим, да се дружим и зато сам дошла у Црвени крст. Долазила сам на састанке и по времену и по невремену, а све што доживим у Црвеном крсту и све разговоре са новим пријатељима, ја преносим у свој дом и тако уносим мало ведрине у њега.“

Под окриљем наше Организације годинама се уназад проналазе ангажовања у слободно време, пријатељи и нова искуства. Своја сећања на та искуства и улогу Црвеног крста у његовом животу давне 1994.године, испричао је јавности један наш суграђанин, један од тридесет ученика који су те године про-

вели шест месеци у Грчкој, посредством Црвеног крста.

„То је било као у филму... Примили су ме као члана породице и сваке године сам потом одлазио код њих на море. За време бомбардовања су звали маму и мене да се склонимо код њих, али пошто нисмо отишли, звали су нас по два пута дневно да виде како смо.“

Пријатељи, домаћини, из Грчке, су ове године по први пут били његови гости, на венчању.

Уз помињање актуелних проблема у друштву, паралелно су се наводили и улога и настојања Црвеног крста у Крагујевцу да те проблеме умањи.

„Млади о старима: досадни, шкрти, сметају. Стари желе да буду активни у друштву и они се не повлаче, већ се друштво удаљава од њих. Све је више присутно злостављање старијих, те је у том сегменту Црвени крст препознао да мора да појача активности и ојача везу између генерација, да схвате колико једни другима могу да помогну и да постоје ствари, без обзира на године, које могу да обављају заједно“

У неким областима рада смо били једини, па се тако превенцијом трговине људима, поред Полиције, бавио само Црвени крст. Текстовима са насловима: *Морају бити свесни опасности*, *Стоп модерном ропству*, *Симулирање пожара* и сл. новине су упозорава све, а посебно младе на потенцијалне опасности. Поносни

смо и на следеће текстове који доприносе развијању и неговању „позитивне слике“ о Црвеном крсту: Еколошка акција Црвеног крста „Мали пројекат-велике промене“, Одата почаст британским лекарама, Сарадња Црвеног полумесеца и Црвеног крст и др.

Иако је радити у Црвеном крсту веома лепо, често није лако. Посебно у сусрету са тешким људским судбинама, изложеним пуком преживљавању. Писала је штампа о појединцима заборављенима од фамилије, отпуштенима од послодаваца, одбаченима од друштва и „неснађенима“ у окружењу. Многима је о њих, бон за Народну кухињу једина сигурност, једина „банковна картица“.

Шибале је несреће али је дух остао, На казану више од 30.000 људи, По гладним устима-55 динара дневно, Репортери Блица посетили Црвени крст у Крагујевцу... неки су од „на- слова-опомена“.

„Да ми нема ове хране а узимам пет оброка, не бисмо преживели. Имам четворо деце, најстаријег од седам година, а најмлађе има пет месеци-беба.“

„Радио са 27 година у фабрици камиона и остао без посла. Жена је радила у „Застави“ 33 године им умрла је, остао сам сам, без ичега“...

Захваљујемо се свим медијима који извештавају јавност о активностима Црвеног крста и тиме дају свој допринос развоју солидарности, а ми ћемо наставити да све снимке, тестове и приче чувамо и њима се подсећамо на могуће и потребно.

Ову причу нећемо закључивати, нека свако од читалаца пронађе мотив у овим текстовима, да у активностима крагујевачког Црвеног крста пронађе своје место, било као волонтер, активиста, пријатељ, сарадник, донатор или пропагатор, али битно је да се укључите, јер доброта је једино што се дељењем умножава!

Захвалност за помоћ у спровођењу активности дугујемо:

Донаторима:

1. Адвокатска канцеларија Јанковић
2. Агенција Рухис
3. Агромаркет
4. Амбасада Краљевине Холандије
5. Амбасада Америке
6. Амброђо Бово
7. Ауто школа „Дуга“
8. Биодвиг
9. Бруно Гаши
10. Војислав Илић
11. Град Крагујевац
12. Градска агенција за саобраћај
13. Градска туристичка агенција
14. Градско удружење пензионера
15. Green ingenering
16. Густав Навара
17. Далибор Лекић
18. „Деа Балканина“

19. Друштво пчелара
20. Др. Весна и Владан Обрадовић
21. Др. Љубиша Милојевић
22. Др. Слободан Китановић
23. Др. Стеван Китанић
24. Ђорђо Гидони
25. „Епилцентар“
26. Жаклина Илић
27. Жељко Гоић
28. Живана Гавриловић
29. Жижа Ђорђевић
30. Житопродукт
31. „Застава оружје“
32. Интеркомерц Рача
33. „ЈАЗАС“
34. ЈКП „Водовод и канализација“
35. ЈКП „Паркинг сервис“
36. Јувентур д.о.о. Крагујтурист
37. Кафе „ЦАР“
38. Коло српских сестара

39. Луиз Милер
40. Љубинка Стојановић
41. Љубиша Јелић-Пинки
42. Милка Игњатовић
43. Movem Со
44. Млекара „Границе“
45. Народна библиотека „Вук Караџић“
46. Новица Пецел
47. Небојша Станојевић
48. Ненад Николић
49. Nestle Adriatic Foods
50. НВО „Amity“ - Снага пријатељства и мр. Нада Сатарих
51. Ораница Д.О.О
52. Перионица „Профи делфин“
53. Плесни клуб „Касина“
54. Пољопривредно газдинство Николић
55. ПМФ – Акваријум

56. Правни факултет	79. Удружење грађана „Lions“	16. „Идеа“
57. Рада Марковић	80. Удружење грађана „Шумадија фест“	17. Ирена Митровић
58. Радници компанија Hodlmayr и Wacker Neuson	81. Фото „Томи“	18. ЈП „Пошта Србије“
59. Силбо Д.О.О. Београд	82. ХХУ „Хлеб живота“	19. Клизалиште „Gem Tehnik“
60. Силка	83. Црвени крст Охрид	20. „Ковачница“
61. Синдикат „Електрошумадије“ и Мирослав Јовановић	84. Црвени крст Ужице	21. Креди банка
62. Спортска опрема „Best“	85. Црвени криж-крст Мостар	22. Маријана Матић
63. Спортски центар „Парк“	86. Штампарија Графостил	23. Марко Марковић
64. Спортски центар „Младост“	87. Штампарија Интерпринт	24. Метро
65. Стана Врх	88. „Шумадија сајам“	25. Мирко Бабић
66. Стаклорезачка радња „Стакло Р“	Пријатељима:	26. Музичке групе „Човек без слуха“, „Дебела Ненси“, „Освајачи“
67. Студентски центар	1. Агенција за туризам и саобраћај	27. Небојша Стефановић
68. Студентска асоцијација AEGEE	2. Ахим Риман	28. Позориште за децу
69. Сувобор Кооп	3. Бора Дугић	29. Призма
70. Superstar	4. Борис Аранђеловић	30. ProCredit banka
71. Сунчица Гетер	5. Вања Удовичић	31. Рода Центар
72. Таково осигурање	6. Вртић „Врабац“	32. Темпо
73. Takko fashion	7. Горан Петровић	33. „Sport Vision“
74. Удружење против шећерне болести	8. David Banks	34. Ученици ОШ „Радоје Домановић“
75. Удружење пољопривредника „Дрдић“ Ресник	9. Delhaize	35. Фото-студио „Крагујкологр“
76. Удружење пољопривредника „Сељак“ Цветојевац	10. Даница Крстић	36. Фризерски салон „Шехерезада“
77. Удружење повртарара „Осаоница“	11. Делта парк-Крагујевац	37. Црвени крст Аранђеловац
78. Удружење „Шумадија воће“ Чумић	12. Др. Јасмина Недовић	38. Црвени крст Ниш
	13. Др Љиљана Никшић	39. Црвени крст Суботица
	14. Друга крагујевачка гимназија	40. Шопинг центар Крагујевац Плаза
	15. Зоран Тодоровић	41. Штампани и интернет медији, телевизијске и радио станице

Како ви можете помоћи?

Црвени крст Крагујевца има јединствени мандат да у сарадњи са великим бројем партнера, остварује промене у корист најосетљивијих група. Сви наши програми су локалног карактера и циљ им је да се остваре резултати који ће побољшати живот најугроженијих грађана.

Црвени крст Крагујевца је организација која своје програме финансира искључиво из добровољних донација грађана, предузећа, фирми, локалне самоуправе, владе и продајом својих услуга.

Ваше донације могу помоћи да стигне помоћ у храни на точковима за старе, усамљене, непокретне и удаљене старе на селу, да се настави и прошири рад Кутка за квалитетније старење, да се организује превоз деци са тешкоћама у развоју, која су сиромашна и живе на селу, до Клиничког центра у Крагујевцу или Београду, и да се развије услуга мобилних тимова који ће им пружати стручну и психосоцијалну помоћ.

Захваљујући Вашој помоћи 400 деце корисника народне кухиње, може сваког месеца имати млеко, млечне производе, свеже воће и слаткише. 9.000 динара осигурава 100 пакетића хране за неухрањену децу (пола векне хлеба, једно јаје, 1/2л млека и чаша јогурта)

Према истраживањима све је више насиља које деца трпе од својих вршњака, Црвени крст Крагујевца има младе волонтере који су обучени да реализују програм „Промоција хуманих вредности“ и науче толеранцији, љубави, једнакости и ненасиљу, све ученике четвртог разреда.

Донирајте новац, волонтирајте, постаните члан Црвеног крста, поклоните одећу, обућу и друга материјална добра, купујте производе и користите услуге ресторана Црвеног крста, позовите своје пријатеље да нам се придруже и подрже наше програме и акције.

Свака донација је важна и на Вама је да одаберете износ и врсту донације којом можете помоћи!

Хвала Вам од срца.

ПРЕНЕСИ ЗДРАВЉЕ ДРУГИМА!

МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ

Ментално здравље се дефинише као стање благостања у коме сваки појединац остварује свој потенцијал, може да се носи са нормалним стресовима живота, може да ради продуктивно и плодносно и у стању је да доприноси својој заједници.

Уколико се ментални поремећаји не препознају, не схвате озбиљно и уколико се појединцу не укаже помоћ, могу довести до школског неуспеха, породичних сукоба, злоупотребе супстанци, насиља, па чак и самоубиства.

РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЉЕ

Репродуктивно здравље је стање физичког, менталног и социјалног благостања у свим областима везаним за репродуктивни систем, у свим фазама живота. Репродуктивно здравље подразумева да су људи у могућности да имају задовољавајући и безбедан полни живот и способност да имају потомство, као и слободу да одлуче да ли ће га имати, када и колико често. Саставни део овога је и право мушкарца и жена да буду информисани, да имају приступ безбедним, ефективним, доступним и прихватљивим методама планирања породице по свом избору и право на адекватне услуге здравствене заштите који жени омогућавају безбедну трудноћу и порођај.

Значај планирања потомства:

Жена: планирање породице помаже жени да заштити себе од нежељене трудноће.

Дете: Планирање породице спашава животе деце

Мушкарца: Ширум света мушкарци тврде да им планирање породице помаже да својим породицама обезбеде бољи живот.

ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ

Значај физичке активности, посебно аеробне (брзи ход, лагано трчање, веслање, тенис, вожња бицикла, пливање, скијање...) је изузетно велики. Њоме се:

повећава потрошња енергије, одржава телесна маса, повећава капацитет плућа, побољшава кардиоваскуларна функција и смањује ризик од обољења срца и уопште – смањује обољевање и обезбеђује дужи и квалитетнији живот.

Добробити активног животног стила су: боља кондиција, лепши физички изглед, затегнути мишићи, осећај задовољства, смањење напетости и опште добро осећање.

ПРАВИЛНА ИСХРАНА

О правилној исхрани која доноси здравље, побољшава менталне способности, продужује животни век, повећава снагу и издржљивост, одувек се говорило. Одређене навике у животу, једна од најзначајнијих је исхрана, могу створити снажне предиспозиције према различитим болестима, а такође имају моћ да их смање и отклоне.

Појам правилне исхране укључује у себе више области. То су: правилан избор намирница и напитака за исхрану, правилно припремање и чување намирница,

коришћење неопходних и корисних природних додатака исхрани, правилно комбиновање намирница, правилно време узимања оброка, поштовање размака између оброка, коришћење одговарајуће количине хране.

ПРЕВЕНЦИЈА БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ

Зависност је обољење са следећим карактеристикама: опсесивна жеља за редовним прибегавањем „вољеној“ супстанци или радњи, чак по цену сопствених важних интереса, потреба за задовољством, додатном енергијом или опуштањем, бежање од проблема свакодневног живота, увећава се количинска потреба, долази до промене психе, карактера, понашања личности зависника уз губитак ранијих врлина, зрелости и одговорности, емоционална напетост, нервоза, агресивност, нараста штетност по здравље, породични, друштвени и економски положај, а нису ретки ни смртни исходи. Болести зависности се деле на:

1. Хемијске зависности: (НАРКОМАНИЈА, АЛКОХОЛИЗАМ И ПУШЕЊЕ)

2. Бихејвиоралне зависности (ПАТОЛОШКО КОЦКАЊЕ, ЗАВИСНОСТ ОД КОМПЈУТЕРСКИХ ИГРА И ИНТЕРНЕТА, ЗАВИСНОСТ ОД ХРАНЕ И СЕКСУАЛНА ЗАВИСНОСТ)

SEHONAV
AQUAREL

Promocija Humanih Vrednosti

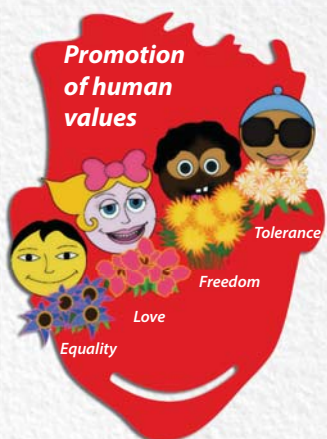

Sloboda

Ljubav

Tolerancija

Jednakost

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

 Црвени крст Србије
Red Cross of Serbia
1876